AREMARK KOMMUNE
VIRKSOMHET PLAN MILJØ OG TEKNIKK
Telefon: 69 19 96 00 Fax: 69004830
e-post: post@aremark.kommune.no
1798 AREMARK

MØTEINNKALLING

Plan- og utviklingsutvalget innkalles til møte på

Bøensætre 06.12.2012 kl. 19.00

Vararepresentanter møter kun ved spesiell innkalling.

SAKSLISTE:

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA FORRIGE MØTE

Sak nr.	Tittel
	REFERATER
31/12	**1. GANGS BEHANDLING AV REGULERINGSPLAN - TORGETMOSEN/STRØMSMOSEN**
32/12	**SØKNAD OM DISPENSASJON FRA REGULERINGSPLAN SJØVIK - FRADELING AV TOMT GNR 18 BNR 7 FNR 2**
33/12	**KLAGE PÅ VEDTAK I PLAN OG UTVIKLINGSUTVALGET 13.09.2012 SAK 20/12. AVSLAG PÅ DISPENSASJON FOR MINDRE TILBYGG. GNR 42 BNR 1 FNR 8 - ØSTENSVIG**

GRUNNGITTE SPØRSMÅL ETTER § 20 I REGLEMENT FOR UTVALG.

Aremark, 29. november 2012

Jacob Natvig Skolleborg
(sign.)

12/447

MØTE I PLAN- OG UTVIKLINGSUTVALGET DEN 06.12.2012.

DELEGERTE VEDTAK

12/367	30.10.2012	DS 69/12	VMPT//FLI	GNR 70/37
	OPPFØRING AV TOMANNSBOLIG GNR 70 BNR 37 – ANA			
12/376	06.11.2012	DS 70/12	VPMT//FLI	GNR 43/13
	OPPFØRING AV TERRASSE PÅ GNR 43 BNR 13			
12/407	21.11.2012	DS 75/12	VMPT//FLI	GNR 60/1/16
	GODKJENNING FOR OPPFØRING AV TILBYGG PÅ FRITIDSBOLIG GNR 60 BNR 1 FNR 16 - TANGENÅSEN			
12/410	22.11.2012	DS 76/12	VPMT//GGA	GNR 60/1/67
	UTSLIPPSTILLATELSE FRA MINDRE AVLØPSANLEGG GNR 60 BNR 1 FNR 67 - TANGENÅSEN HYTTEFELT			

1. GANGS BEHANDLING AV REGULERINGSPLAN - TORGETMOSEN/STRØMSMOSEN

Styre/råd/utvalg	Arkivsak nr.	Arkiv
Plan- og utviklingsutvalget	11/261	/L12/

Sektor: VIRKSOMHET PLAN MILJØ OG TEKNIKK

Saksbehandler: EKR

Sak nr.:	Utvalg	Møtedato
23/11	UTGÅTT - Drift-og utviklingsutvalg	01.09.2011
31/12	Plan- og utviklingsutvalget	06.12.2012

Innstilling:
Plan- og utviklingsutvalget vedtar med hjemmel i Plan- og bygningslovens § 12-9, 3.ledd, revidert Planprogram for Torgetmosen-Strømsmosen, datert 23.06.11, rev. 03.02.12, sist rev. 05.11.12.

Som følge av at revidert Planprogram vedtas, vedtar Plan- og utviklingsutvalget også med hjemmel i Plan- og bygningslovens § 12-10, å legge privat forslag til detaljreguleringsplan for Torgetmosen-Strømsmosen torvuttak, datert 02.11.12 ut til offentlig ettersyn i 6 uker.

UTGÅTT - Drift-og utviklingsutvalg behandlet saken den 01.09.2011, sak nr. 23/11

Behandling i utvalget:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Forslag til planprogram for detaljreguleringsplan for Torgetmosen/Strømsmosen torvuttak, del av gbnr. 71/1,3 og 4, og 70/42 legges ut til offentlig ettersyn i henhold til Plan- og bygningslovens § 4-1.

Vedlegg:
- Planprogram, datert 23.06.11, rev. 03.02.12, sist rev. 05.11.12
- Forslag til reguleringsplan for Torgetmosen-Strømsmosen torvuttak
  - Planbeskrivelse, datert 07.11.12
  - Plankart, datert 02.11.12
  - Reguleringsbestemmelser, datert 07.11.12
  - ROS-analyse, datert 01.11.12
- Kopi av innkomne uttalelser i forbindelse med varsel om igangsetting
  - Statens vegvesen, datert 07.10.11
  - Østfold fylkeskommune, datert 25.10.11
  - Notat fra Geir Hardeng, miljøvernavd., Fylkesmannen, datert 26.10.11
  - Fylkesmannen i Østfold, datert 28.10.11
  - Magne Pettersen, skriv om øyenstikkere, datert 23.08.11 (Denne uttalelsen vil det ikke tas hensyn til, da den omhandler øyenstikkere i Marker kommune – ikke Aremark kommune.)
  - Miljørettet helsevern i Indre Østfold IKS, datert 31.10.11

Sak 31/12

Saksopplysninger:
Areal + AS har revidert planprogrammet til Torgetmosen-Strømsmosen etter innkomne uttalelser, og ønsker dette vedtatt/fastsatt. Det vises til Drift- og utviklingsutvalgets (nå Plan- og utviklingsutvalget) behandling av saken 01.09.11, sak 23/11 for mer informasjon.
Areal + AS har også, på vegne av Degernes Torvstrøfabrikk og grunneierne, lagt frem privat forslag til detaljreguleringsplan for Torgetmosen-Strømsmosen torvuttak, del av gnr./bnr. 71/1, 71/3,4 og 70/42. Det forutsettes at planprogrammet vedtas før forslag til detaljreguleringsplan blir vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn.

Det foreslåtte planområdet ligger rundt Torgettjernet, vest for rv. 105, nord for Strømsfoss, øst for Torget og sør for Øymarksjøen. Planområdet er på totalt ca 180 daa, med et uttaksområde på 129,3 daa, og vil ligge skjermet i bunnen av landskapsrommet med en vegetasjonsskjerm mot vegen.

Bakgrunn for planarbeidet er behovet for å sikre framtidig torvressurser for drift og uttak av mose-/myrmasser i området.

Det er stilt krav om at en slik utvikling bare kan skje i samsvar med godkjent detaljreguleringsplan, da planforslaget ikke samsvarer med kommuneplanen for Aremark kommune.
Detaljregulerinsplanen skal vise omfang og etapper for utvinning og istandsetting/etterbruk, tilleggsareal for næring, kombinert formål: landbruk/jordbruk (gressproduksjon)/evnt. Fiskedam og våtmark. Det er planlagt avsatt en hensynssone rundt Torgettjernet.

Vurdering:
Det er en forutsetning at det reviderte planprogrammet blir fastsatt før forslag til detaljreguleringsplanen blir lagt ut til offentlig ettersyn.

Forslagsstilleren har fulgt sine forpliktelser etter Plan- og bygningsloven om kontakt med kommunen, og varsling av berørte interesser angående oppstart av planarbeidet. Planforslaget er teknisk og faglig sett tilfredsstillende.

I varslingsfasen av reguleringsarbeidet har det kommet innspill fra Statens vegvesen, Magne Pettersen (ang. øyenstikkere), Østfold fylkeskommune, Fylkesmannen i Østfold, Miljørettet helsevern i Indre Østfold, og et notat fra Geir Hardeng, miljøvernavd. hos Fylkesmannen om ønsket torvuttak, myr i Østfold og samlet plan for uttak. Innspillet fra Magne Pettersen velger administrasjonen å se bort ifra, da det omhandler observasjoner av øyenstikkere ved Brutjerna, Gørrtjern og Stormosen i Marker kommune og har således ikke noe med Torgetmosen-Strømsmosen å gjøre.
Uttalelsene er vedlagt saksframlegget.

Kort sammendrag av innkomne uttalelser:

Statens vegvesen, datert 07.10.11	- Det må gjøres rede for hvor mye trafikk tiltaket vil skape, og hva dette vil få å si for trafikkavvikling på fv. og på aktuelle transportruter.

	- Uttaket må basere seg på bare én avkjørsel - Det må reguleres sikttrekanter, etter vegnormalene Håndbok 017 fig. C32 - Eventuelt ønske om redusert byggegrenseavstand må begrunnes i planbeskrivelsen (50 m) - Statens vegvesen skal godkjennes byggeplan for tiltak som berører fylkesvegen, og dette må inn i bestemmelsene
Østfold fylkeskommune, datert 25.10.11	- Enig i at det ikke kreves egen KU for tiltaket, forutsatt at planbeskrivelsen belyser aktuelle tema tilfredsstillende - Forholdet til friluftsinteressene i området må beskrives og vurderes - Naturmangfoldloven må følges - Bør være etappevis framdrift, og klare føringer for etterbruk. Dette må framgå av planen - Setter spørsmål om det er vid nok vurdering av forholdene rundt Torgettjernet - Vurdere risiko for flom - Utarbeidelse av ROS-analyse - Bestemmelse ang. kulturminner må inn i reguleringsbestemmelsene - Reguleringskart og bestemmelser må utarbeides i samsvar med MDs veiledningsmateriell - Kart må påføres en målsatt målestokklinjal slik at avstander kan leses uavhengig av forstørrelse
Geir Hardeng, miljøvernavd. Fylkesmannen, datert 26.10.11	- liste over myrer Degernes Torv ønsker uttak på, ønsker vurdert, samt har vurdert av mulig interessante, men som er uaktuelle - Østfold har lite myr sammenlignet med andre fylker, men grensekommunene har 2/3 av myrarealet i Østfold - Torv anses som en ”ikke fornybar” ressurs, ved at den trenger lang tid til oppbygging, osv.
Fylkesmannen i Østfold, Datert 28.10.11	- Arealet er i strid med kommuneplanen, og det aksepteres

	ikke nye inngrep uten at det foreligger et faglig beslutningsgrunnlag hva angår konsekvenser for naturmangfoldet - Bør utredes alternative lokaliseringer - Naturmangfoldloven §§ 8 til 12 må følges - Vurderes om nye undersøkelser av området bør gjøres, da eksisterende kartlegging er fra 70-tallet - Planen må utarbeides med klar henvisning til overordnede planer og styringssignaler
Magne Pettersen, datert 23.08.11	- gjør rede for observasjoner av øyenstikkere - uttalelsen tas ikke hensyn til, da den omhandler øyenstikkere i Marker kommune – ikke Aremark kommune
Miljørettet helsevern i Indre Østfold IKS, datert 31.10.11	- planprogrammet har ivaretatt vurderinger omkring helsehensyn og hensyn til omgivelser og brukerinteresser i tråd med forskift om miljørettet helsevern og bestemmelser om konsekvensutredning - presiserer at all virksomhet knyttet til torvuttaket omfattes av MHV-forskriften - har ingen ytterligere kommentarer

Planprogrammet har, etter innkomne uttalelser blir revidert.
Planforslaget ser også ut til å ta hensyn til innspill som har kommet inn og gir inntrykk av å danne et godt grunnlag som styringsdokument for fremtidig virksomhet i planområdet.

Rådmannen kan ikke se grunn til at planforslaget ikke skal fremmes, selv om det er foreslått mindre justering.

Konklusjon:
Det reviderte planprogrammet kan vedtas, og som følge av dette vedtas også forslag til detaljreguleringsplan utlagt til offentlig ettersyn i minimum 6 uker, jfr. Plan- og bygningslovens § 12-10.

Det er viktig å merke seg at dersom politikerne ikke ønsker å vedta planprogrammet slik det nå foreligger, kan heller ikke forslag til detaljreguleringsplan legges ut til offentlig ettersyn.

Revidert

PLANPROGRAM

for

Detaljreguleringsplan for

TORGETMOSEN - STRØMSMOSEN TORVUTTAK

I

Aremark kommune

AREMARK KOMMUNE
Etat VPMT | Saksbeh. EKR
05 NOV 2012
Ark.kode P L12
Ark.kode S
Sak.nr. 11/261 | Dok.nr. 18 Vedlegg
Kopi STK

Arealplanlegging - Prosjektering VVA - Landskapsarkitektur - Kart og oppmåling

Innhold:

1 **Bakgrunn** 3

2 **Planprogram** 3

3 **Områdebeskrivelse** 4

3.1 **Beliggenhet og adkomst** 4

4 **Plansituasjon** 5

5 **Dagens situasjon** 6

5.1 **Eksisterende forhold** 6

5.2 **Naturgrunnlag** 6

6 **Planen og planforslaget** 7

6.1 **Innhold og avgrensning** 7

6.2 **Planprinsipper** 7

6.3 **Gjennomføring av tiltaket** 7

6.4 **Adkomst** 7

7 **Krav om konsekvensutredning av planen** 9

8 **Informasjon, medvirkning, planprosess, anbefaling og framdrift** 10

8.1 **Informasjon og medvirkning** 12

8.2 **Planprosess** 12

8.3 **Sammenlikning, sammenstilling og anbefaling** 12

8.4 **Forslag til framdrift** 12

Vedlegg: Forslag til Reguleringsplankart, områdebegrensning og illustrasjoner.

Forord

Planprogrammet ble behandlet i Drift- og utviklingsutvalget i Aremark kommune den 01.09.2011 i sak 23/11. Planprogrammet ble vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn i hht Plan- og bygningslovens § 4-1. Varsel om planoppstart og høring av planprogrammet skjedde i perioden 15.09.2011 – 31.10.2011. Det er registrert 6 mottatte merknader til planarbeidene. Planprogrammet er revidert i hht dette og skal godkjennes i Aremark kommune før planforslag kan fremmes.

Dato: 23.06.2011, revidert 03.02.2012 og 05.11.2012.

Planforslaget er utarbeidet av:
Petter Mogens Lund, arealplanlegger, mTekna

1 Bakgrunn

Bakgrunnen for planarbeidet er behovet for å sikre framtidig torvressurser for drift og uttak av mose-/myrmasser i området. Aremark kommune har stilt krav om at slik utvikling bare kan skje i samsvar med godkjent detaljreguleringsplan.

Området der torvuttak er planlagt v/ Torgetmosen – Strømsmosen, er i godkjent kommuneplanens arealdel 2007 – 2019, vedtatt den 29.10.2009, revidert den 02.09.2010, innenfor et område - areal avsatt til LNF-sone.

Torvuttaket er lokalisert gunstig mht det lokale og regionale markedet. Området ligger rundt Torgettjernet, vest for Rv.105, nord for Strømsfoss, øst for Torget, sør for Øymarksjøen. Adkomst til/fra riks-/fylkesveg Rv.105 er ønsket med 1 ny avkjørsel, vist i planmaterialet og på plankart.

Detaljreguleringsplanen skal vise omfang og etapper for utvinning og istandsetting / etterbruk, tilleggsareal for næring, kombinert formål: landbruk/jordbruk (gressproduksjon)/ evt. fiskedam og våtmark. Det er planlagt avsatt hensynssone rundt Torgettjernet.

Planarbeidet ble varslet med brev til berørte rettighetshavere, naboer og myndigheter ved brev den 15.09.2011. Planarbeidet ble også kunngjordt med annonse i HA, Halden Arbeiderblad, på hjemmesiden til Aremark kommune og Areal+ AS, www.arealpluss.no.

Forslaget til planprogram er utarbeidet av Areal^{+} AS v/ Petter Mogens Lund. Aremark kommune har vært orientert om arbeidet med detaljreguleringsplanen og planprogrammet med forhåndskonferanse / oppstartsmøte den 09.06.2011.

2 Planprogram

Plan- og bygningsloven har slike regler for bruk av planprogram – ved varsel om oppstart:

> *For alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart. Planprogrammet fastsettes ordinært av planmyndigheten.*
>
> *[Plan- og bygningsloven § 4-1]*

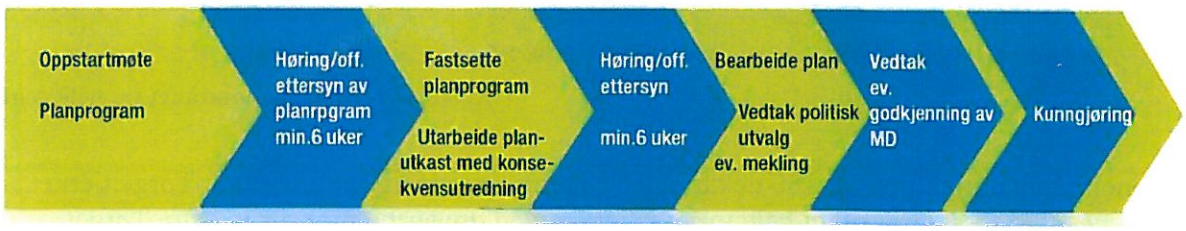

3 Områdebeskrivelse

3.1 Beliggenhet og adkomst.

Torvuttaksområdet Torgetmosen - Strømsmosen ligger rundt Torgettjernet, vest for Rv.105, nord for Strømsfoss, øst for Torget, sør for Øymarksjøen i Aremark kommune. Adkomst til/fra riks-/fylkesveg Rv.105 er ønsket med 2 avkjørsler, som er vist i planmaterialet og på plankart Området består av myr med en dybde på 3-4 meter, som en vil legges til rette for overflatehøsting. Moseområdet ligger i dalbunnen i et relativt flatt myrlandskap og våtmarksområde med mindre kulturlandskapsinteresser / landskapsbildeinteresser. Torgetmosen og Strømsmosen ligger på kote 118 moh. Torvuttaksområdet vil ligge godt skjermet i bunnen av landskapsrommet og med en vegetasjonsskjerm mot riks-/fylkesvegen R105..

Både torvuttakseområde og etterbruk av arealet skal sikres i planforslaget.
Eiendommene som vil bli berørt er:

Gnr. 71/Bnr. 1: Grunneier er Einar Sande, v/ Arne Sande, Strømsfoss, 1798 Aremark.
Gnr. 71/Bnr. 3 og 4: Grunneier er Paul Einar Strøm, Strøm, 1798 Aremark.
Gnr. 70/Bnr. 42 Grunneier er Alf Ulven, Lund gård, Strømsfoss, 1798 Aremark.

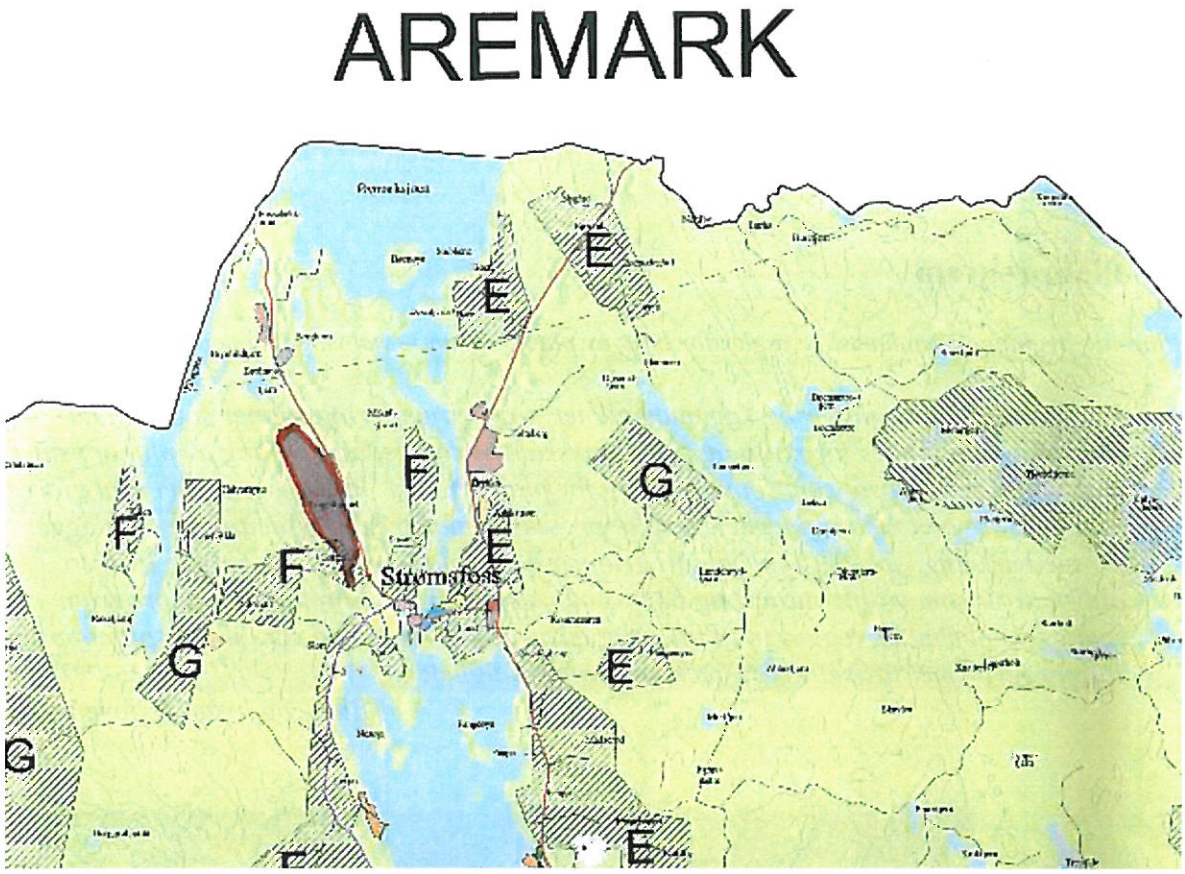

Kartet over viser planområdet sin beliggenhet

Planområdet er totalt på ca. 180 dekar og er planlagt med hensynssone rundt Torgettjernet, med vegetasjonsskjerm rundt hele torvuttaket og med drenering mot sør v/ østre Torget. Torvuttakets beliggenhet inntil fylkesveg 124 og nær Degernes Torvstrøfabrikk, gir begrenset transportbehov, er i samsvar med RPR for areal og transport, - og er slik sett økonomisk og miljømessig mest forsvarlig.

4 Plansituasjon

Området er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNF-sone.

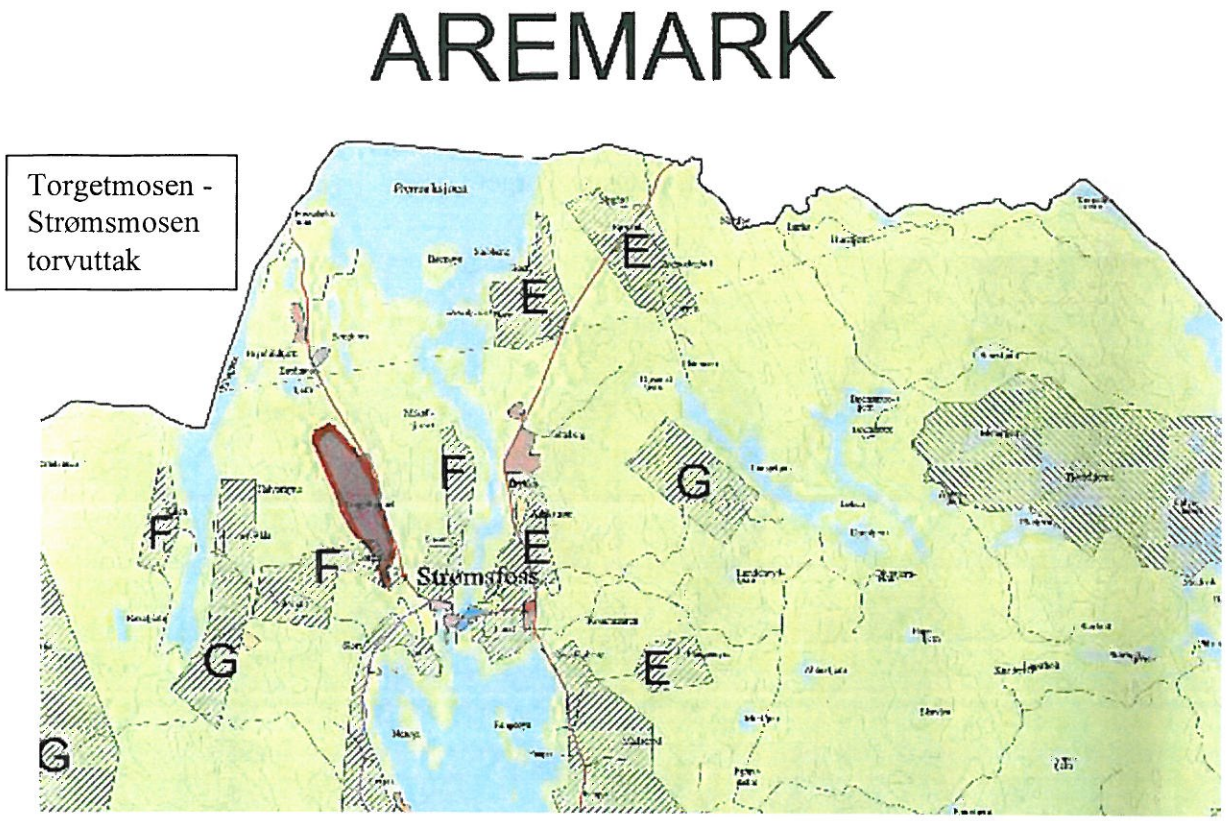

Kartet over viser planområdet – utsnitt fra kommuneplanens arealdel

5 Dagens situasjon

5.1 Eksisterende forhold.

Det er i dag ingen bolig- eller hyttebebyggelse i eller nær planområdet.

5.2 Naturgrunnlag

Hovedforekomsten i planområdet består av små tjern, myrjord, torv, våtmark og med skogsområder rundt. Dyrka mark i sørvest, v/ Østre Torget.

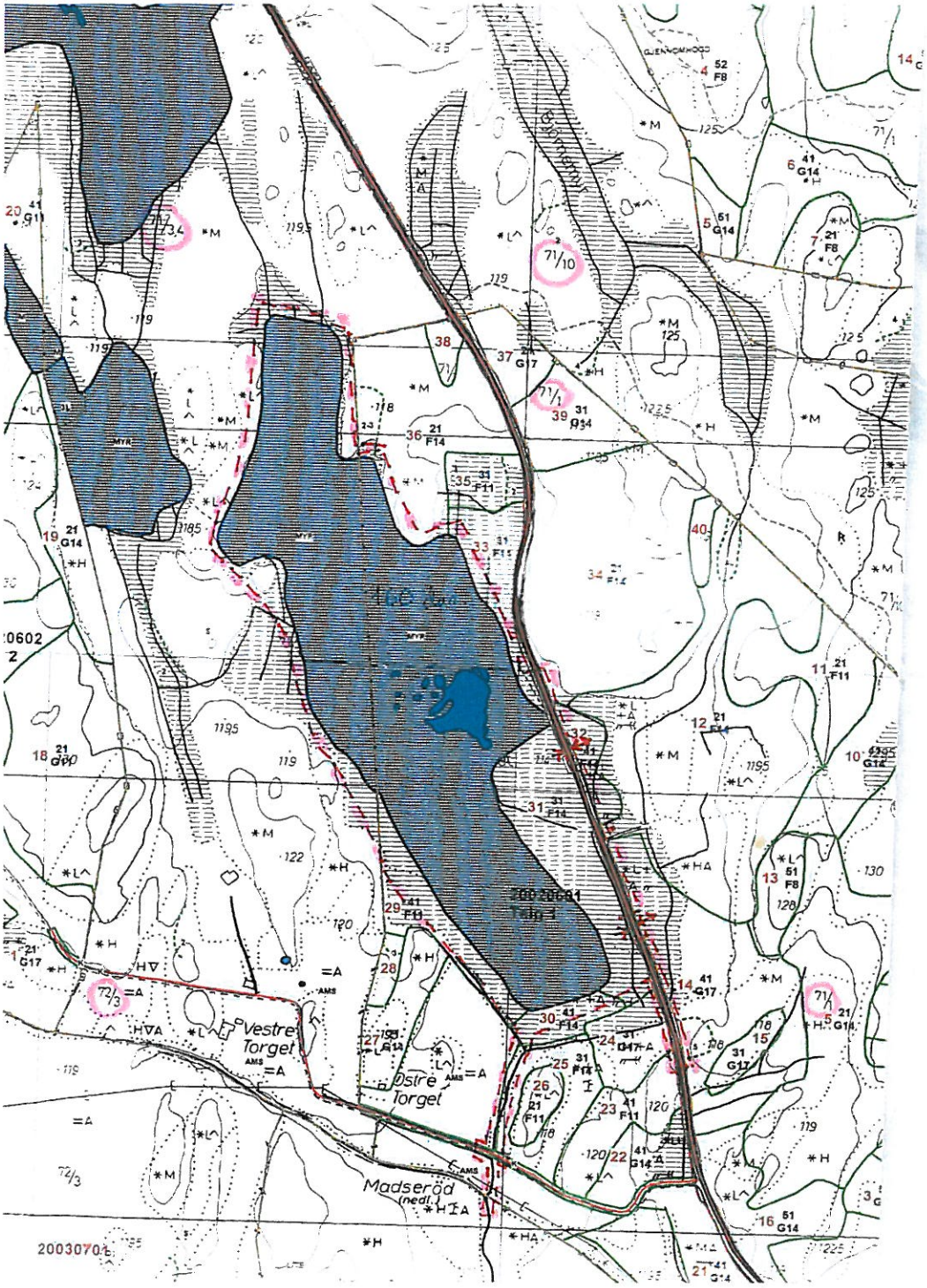

6 Planen og planforslaget

6.1 Innhold og avgrensning

Detaljreguleringsplanen vil omfatte plankart, reguleringsbestemmelser, planbeskrivelse, evt. konsekvensutredninger, ROS-analyse og illustrasjoner.

6.2 Planprinsipper

Det tas sikte på at planområdet reguleres etter disse reviderte prinsipper:

- Torvuttak – myrmasseuttak med etappevis framdrift.
- Område for hvilebrakke/varmestue og evt. lager.
- Vei med 1 adkomst fra fylkesveg 124.
- Hensyn til friluftslivsinteresser.
- Hensyn til naturverdier, naturmangfoldlovens § 8 om kunnskapsprinsippet og § 9 om føre-var-prinsippet.
- Området dreneres ut mot sør til bekk v/ Østre Torget.
- Flomfare. Risiko- og sårbarhetsanalyse.
- Alternative lokaliseringer og samlet plan. Innspill til regional planstrategi.
- Buffersone og hensynssone rundt Torgettjernet. Særskilt regulering for bevaring av tjernet med god buffersone rundt.
- Vegetasjonsbelte i kanten rundt torvuttaksområdet.
- Etterbruk til næringsvirksomhet, jordbruk, skogbruk, evt. gressproduksjon, våtmark, tjern og fiskedammer eller natur.
- Hensynssone / Frisiktsone i kryss med fylkesveg 124.

6.3 Gjennomføring av tiltaket

Ønsket nytt uttaksområde er vist i kartutsnitt og er på ca. 160 dekar og er lokalisert på deler av Torgetmosen og Strømsmosen. Driften skal foregå innen området med uttak av torv. Uttaket avsluttes mot en omkringliggende urørt buffersone / vegetasjonssone med planert skråning ned til plan 3-4 meter under torvnivået i dag, fra ca. kote 118 moh. ned til 114 moh. Området tilbakeføres til landbruk, skogbruk, evt. gressproduksjon, våtmark, tjern og fiskedammer.

Det kan bli utarbeidet driftsplan/plan for driftskonsesjon som viser etappevis uttak og istandsetting. Driftsplanen/plan for driften skal godkjennes av Landbruksdepartementet, Fylkesmannen i Østfold, i samråd med Aremark kommune.

Tidspunkt for ferdigstillelsen av torvuttak og opparbeidelse til etterbruk er avhengig av marked (årlig uttaksvolum) for leveranse i regionen. Etterbruk vil bli landbruks-areal, som nevnt over og evt. kombinert med annen næringsvirksomhet, våtmark, tjern og fiskedammer.

6.4 Adkomst

Adkomst fra fylkesveg 124 var ønsket med 2 avkjørsler, men etter høring og brev fra Statens vegvesen planlegges nå kun 1 avkjørsel fra fv. 124, med meget god sikt: 6m. x 150 m.

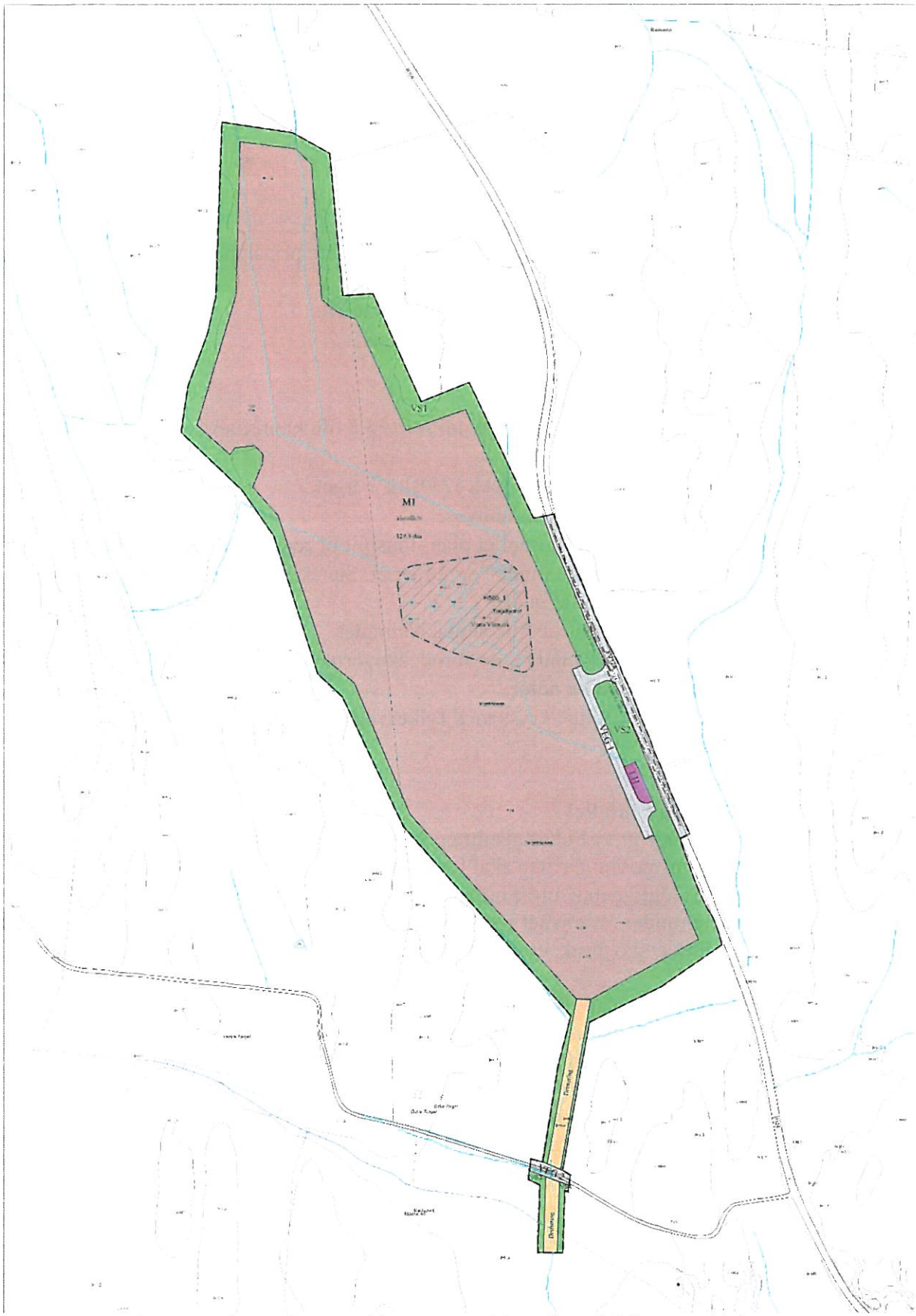

Revidert planforslag, Alternativ 1 med kun 1 ny avkjørsel med fylkesveg 124.

7. Krav om konsekvensutredning av planen

Bestemmelsene om konsekvensutredninger av juni 2009 innebærer at konsekvensutredning skal integreres i arealplanleggingen for saker som avgjøres gjennom plan. Krav til konsekvensutredning for arealplaner skal fastlegges gjennom innledende behandling av forslag til planprogram.

I følge forskriftens § 3 bokstav d) skal detaljreguleringer som innebærer endringer av kommuneplan eller områderegulering *vurderes etter forskriften § 4*. Kriteriene er gjengitt nedenfor og gitt vår vurdering av konfliktgrad.

Konsekvensene av planen skal utredes dersom de er i konflikt med følgende tema:

§ 4. *Kriterier for vurdering av vesentlige virkninger for miljø og samfunn*		Konflikt	Ikke konflikt
a)	er lokalisert i eller kommer i konflikt med områder med særlig verdifulle landskap, naturmiljø, kulturminner eller kulturmiljø som er vernet eller fredet, midlertidig vernet eller fredet eller foreslått vernet eller fredet, eller hvor det finnes eller er stor sannsynlighet for å finne automatisk fredete kulturminner som inngår i et kulturmiljø med stor tidsdybde.	1)	√
b)	er lokalisert i eller kommer i konflikt med viktige inngrepsfrie naturområder eller utgjør en trussel mot truede naturtyper, truede arter eller deres leveområder, mot prioriterte arter eller deres funksjonsområder, mot utvalgte naturtyper, eller mot andre områder som er særlig viktige for naturens mangfold.	2)	√
c)	er lokalisert i større naturområder som er særlig viktige for utøvelse av friluftsliv, herunder markaområder, eller i viktige vassdragsnære områder som ikke er avsatt til utbyggingsformål eller i overordnede grønnstrukturer og viktige friområder i byer og tettsteder, og hvor planen eller tiltaket kommer i konflikt med friluftslivsinteresser,		√
d)	kommer i konflikt med gjeldende rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77 eller statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av lov 27. juni 2008 nr. 71,		√
e)	kan komme i konflikt med utøvelsen av samiske utmarksnæringer, eller er lokalisert i reindriftens særverdiområder eller minimumsbeiter og kan komme i konflikt med reindriftsinteresser, eller på annen måte kan komme i konflikt med reindriftens arealbehov,		√
f)	innebærer større omdisponering av landbruks-, natur- og friluftslivsområder eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet,		√
g)	gir vesentlig økning i antall personer som utsettes for høy belastning av luftforurensning, støy eller lukt, eller kan føre til vesentlig forurensning til jord, vann eller sedimenter, eller kan føre til vesentlig økning av utslipp av klimagasser, eller kan føre til vesentlig stråling,		√
h)	medfører risiko for alvorlige ulykker, ras, skred og flom,	3)	√
i)	kan få konsekvenser for befolkningens helse eller helsens fordeling i befolkningen,		√
j)	kan få vesentlige konsekvenser for befolkningens tilgjengelighet til uteområder, bygninger og tjenester,		√
k)	kan få vesentlige miljøvirkninger i en annen stat.		√

1) Haldenvassdraget er varig vernet, slik at avrenning til Aremarksjøen vil bli kontrollert ved bruk av fangdammer. Utredningsbehovet vil bli undersøkt. Hensynssonen langs tjern, bekk og vassdraget dokumenters ved hjelp av analyser og fotodokumentasjon, samt bruk av kjent litteratur og dokumenter.

2) Våtmarksområdet med leveområde for innsekter vil bli registrert. Det er planlagt bruk av kjent dokumentasjon i området, bl.a. "Rapport nr. 109/98 fra Jordforsk. Plan for miljørettet veksttorvproduksjon og naturgjennoppretting av arealer etter bruk. Konsekvenser av torvuttak, rensetiltak og gjennoppretting".

3) Flomrisiko utredes / beregnes og vurderes ved bruk av kjent kunnskap om bekk, Ara og Haldenvassdraget fordrøyningsmagasin ved flom og ekstrem nedbør. Det vises til egen ROS-analyse. Tiltakets nærhet til Haldenvassdraget, som er et varig vernet vassdrag og konsekvenser i denne sammenheng vil bli utredet og dokumentert.

Tiltaket vil ikke få konsekvenser for kulturlandskapet.

Vi mener planforslaget ikke fører til konsekvenser etter kriteriene i tabellen over. Vi mener i tillegg det bør legges vekt på at arealdisponeringen fastsettes en detaljreguleringsplan og derfor bør regulering av tiltaket kunne tas opp til behandling, selv om arealdisponeringen ikke er i samsvar med kommuneplanens arealdel, LNF-sone.

8 Informasjon, medvirkning, planprosess, anbefaling og framdrift

8.1 Informasjon og medvirkning

[Etter KU-forskriften skal planprogrammet inneholde en beskrivelse av opplegg for offentlig informasjon og medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt.]

Det er ingen direkte naboer til tiltaket. Uttaksområdet ligger i god avstand til nærmeste bebyggelse er v/ Strømsfoss (ca. 1 km.). Informasjonsmateriale vil bli tilgjengelig på servicetorget på rådhuset i Aremark. Åpen planprosess med medvirkning på vanlig måte i plansaker.

Planprogrammet er sendt ut på høring til offentlige etater og naboer i henhold til adresseliste. Det vil ikke bli arrangert åpent møte i forbindelse med planarbeidet.

8.2 Planprosess

Nedenfor er vist prinsippet i forbindelse med reguleringsplanprosessen.

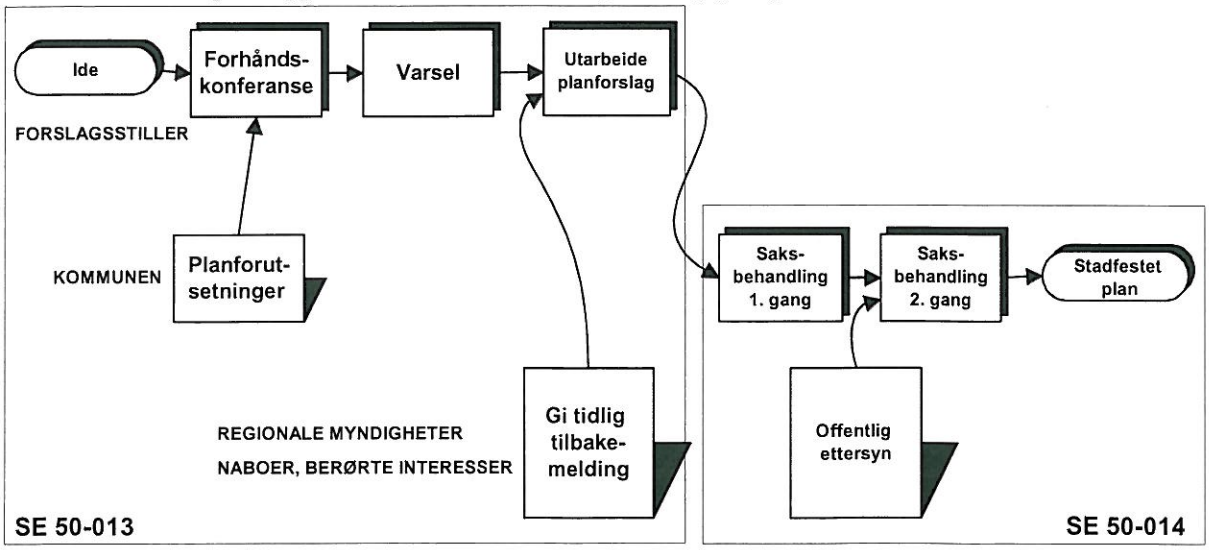

Generell planprosess med planprogram, høring og vedtak.

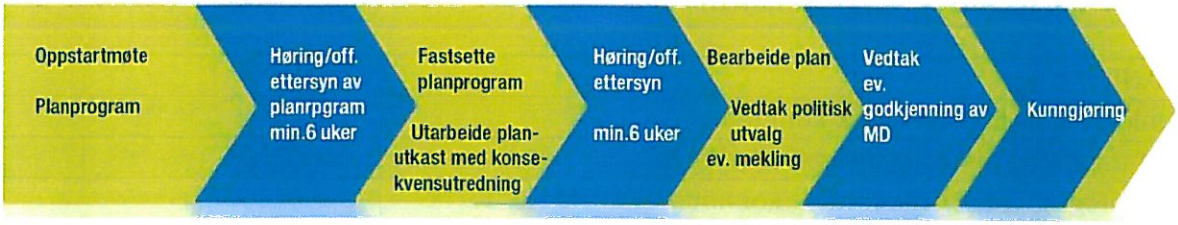

Planprosess i denne plansaken:

09.06.2011	Oppstartsmøte.
01.09.2011	Planprogram behandlet i Drifts- og utviklingsutvalget, sak 23/11.
15.09.2011	Planprogram sendt på høring og varsel om oppstart av planarbeidene. Det kom inn 8 merknader, se under
03.02.2012	Revidert planprogram sendt til kommunen for behandling
Høst 2012	Planprogram til godkjenning av Plan- og utviklingsutvalget, sak xx/12.
Nov. 2012	Planforslag fremmes.

Planprogrammet ble sendt på høring, samtidig som varsel om oppstart av planarbeidene ble kunngjort. Det kom inn 6 merknader, slik:

1. Statens vegvesen, brev av 07.10.2011 om bl. a at torvuttaket må basere seg på en avkjørsel.
2. Magne Pettersen, foreløpig notat av 10.10.2011 om øyenstikkere i Brutjernområdet m.m.
3. Østfold fylkeskommune, brev av 25.10.2011 om presiseringer i planprogrammet med forhold til friluftsinteressene, naturverdiene, naturmangfoldet, om etappevis framdrift, om særskilt regulering rundt Torgettjernet med buffersone og hensynssone, om flomfare, om risiko- og sårbarhet, om kulturminner, om konsekvensutredning. Og om planframstilling.
4. Fylkesmannen i Østfold, brev av 28.10.2011 om vurderinger, alternative lokaliseringer, om naturmangfoldloven, om kartlegging på 1970-tallet, om friluftsinteresser og om tilbakeføring til naturområde.
5. Miljørettet helsevern i Indre Østfold, brev av 31.10.2011 om hensyn til omgivelser mv.
6. Notat fra Geir Hardeng, Miljøvernavd., Fylkesmannen i Østfold om ønsket torvuttak, om myr i Østfold og samlet plan for uttak.

Det er tatt hensyn til disse merknader i revidert planprogram, i punkt 6.2 Planprinsipper, over.

8.3 Sammenlikning, sammenstilling og anbefaling

På grunnlag av de gjennomførte konsekvensvurderingene vil de samlede konsekvensene bli beskrevet. I tillegg vil de viktigste virkningene og forskjellene mellom alternativene bli omtalt både i verbal og visuell form. Alternativene 1 og 2: Alt. 1 Anbefalt planforslag og Alt. 2 Redusert uttak. Det skal gjøres rede for hvordan alternativene sikrer måloppnåelse i forhold til målsettinger og ressursutnyttelse.

På grunnlag av det som kommer frem i planarbeidene, i vurderinger av konsekvenser og sammenstillingen av alternativene, vil tiltakshaver komme med sin anbefaling for valg av alternativ. Anbefalingen skal grunngis.

8.4 Forslag til revidert framdrift

FASE:	**Milepel:**
innledende møte i Aremark kommune	*Juni 2011*
Befaringer og møter, prinsippavklaringer	*Juni 2011*
Planprogram med behandling i kommunen, DUU sak 23/11	*1. sept. 2011*
Kunngjøring om oppstart av planarbeid, brev til berørte/planmyndigheter, høring av planprogram	*15. sept. – 31. okt. 2011*
Analyser og planskisser	*Sept. – des. 2011*
Skissering reguleringsplan, gjennomgang av oppdragsgiver	*Sept. – des. 2011*
Gjennomgang av innkomne merknader - justering	*Okt. – des. 2011*
Planprogrammet revidert og sendt Aremark kommune	*3. febr. 2012*
Planprogrammet til godkjenning i kommunen	*Febr. 2012*
ROS-analyse	*Sept.. 2011*
Planforslag m/bestemmelser, oversendelse til kommunen	*Nov. 2012*
Behandling av planforslag i kommunen	*Des. 2012 – jan. 2013*
Offentlig ettersyn	*Febr.- mars 2013*
Godkjenning av forslag til detaljreguleringsplan m/ vedlegg	*Mai 2013*
Arkivering av godkjent plan	*Juni 2012*

PLANBESKRIVELSE

for
Detaljreguleringsplan for

TORGETMOSEN - STRØMSMOSEN TORVUTTAK

I

Aremark kommune

AREMARK KOMMUNE
Etat VPMT | Saksbeh EKR
0 8 NOV 2012
Ark.kode P L12
Ark.kode S
Sak.nr. 11/261 | Dok.nr. 16 (vedlegg)
Kopi STK, SKO

Arealplanlegging - Prosjektering VVA - Landskapsarkitektur - Kart og oppmåling

Innhold:

1 Bakgrunn 4

2 Planprosess 4

3 Områdebeskrivelse 5

3.1 Beliggenhet og adkomst 5

4 Plansituasjon 6

5 Dagens situasjon 7

5.1 Eksisterende forhold 7

5.2 Naturgrunnlag 7

6 Planen og planforslaget 8

6.1 Innhold og avgrensning 8

6.2 Planprinsipper 8

6.3 Gjennomføring av tiltaket 8

6.4 Adkomst 9

7 Krav om konsekvensutredning av planen 11

8 Informasjon, medvirkning, planprosess, anbefaling og framdrift 12

8.1 Informasjon og medvirkning 15

8.2 Sammenlikning, sammenstilling og anbefaling 15

8.3 Forslag til framdrift 15

Vedlegg: Forslag til Detaljreguleringsplan, bestemmelser, illustrasjoner og ROS-analyse.

Foto: Torgetmosen – Strømsmosen.

Forord

Planprogrammet ble 1. gang behandlet i Drift- og utviklingsutvalget i Aremark kommune den 01.09.2011 i sak 23/11. Planprogrammet ble vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn i hht Plan- og bygningslovens § 4-1. Varsel om planoppstart og høring av planprogrammet skjedde i perioden 15.09.2011 – 31.10.2011. Det er registrert 6 mottatte merknader til planarbeidene.

Revidert Planprogram er til behandling i Plan- og utviklingsutvalget i Aremark kommune den 08.11.2012 i hht dette. Under forutsetning av at dette godkjennes i Aremark kommune, vil forslag til detaljreguleringsplan med bestemmelser, planbeskrivelse og ROS-analyse kunne fremmes.

Foto: Torgetmosen – Strømsmosen.

Dato: 07.11.2012.

Planforslaget er utarbeidet av:
Petter Mogens Lund, arealplanlegger, mTekna

1 Bakgrunn

Bakgrunnen for planarbeidet er behovet for å sikre framtidig torvressurser for drift og uttak av mose-/myrmasser i området. Aremark kommune har stilt krav om at slik utvikling bare kan skje i samsvar med godkjent detaljreguleringsplan.

Området der torvuttak er planlagt v/ Torgetmosen – Strømsmosen, er i godkjent kommuneplanens arealdel 2007 – 2019, vedtatt den 29.10.2009, revidert den 02.09.2010, innenfor et område - areal avsatt til LNF-sone.

Torvuttaket er lokalisert gunstig mht det lokale og regionale markedet. Området ligger rundt Torgettjernet, vest for Rv.105, nord for Strømsfoss, øst for Torget, sør for Øymarksjøen. Adkomst til/fra riks-/fylkesveg Rv.105 er ønsket med 1 ny avkjørsel, vist i planmaterialet og på plankart.

Detaljreguleringsplanen skal vise omfang og etapper for utvinning og istandsetting / etterbruk, tilleggsareal for næring, kombinert formål: landbruk/jordbruk (gressproduksjon)/ evt. fiskedam og våtmark. Det er planlagt avsatt hensynssone rundt Torgettjernet.

Planarbeidet ble varslet med brev til berørte rettighetshavere, naboer og myndigheter ved brev den 15.09.2011. Planarbeidet ble også kunngjordt med annonse i HA, Halden Arbeiderblad, på hjemmesiden til Aremark kommune og Areal+ AS, www.arealpluss.no.

Forslaget til planprogram ble utarbeidet av Areal^{+} AS v/ Petter Mogens Lund og revidert den 01.11.2012 og behandlet i Aremark kommune i Plan- og utviklingsutvalget den 08.11.2012. Kommunen har vært orientert om arbeidet med detaljreguleringsplanen og planprogrammet fra oppstart med forhåndskonferanse / oppstartsmøte den 09.06.2011.

2 Planprosess

Plan- og bygningsloven har slike regler for bruk ogbehandling av planprogram – ved varsel om oppstart og videre planprosess:

Planprosess i henhold til fastsatt planprogram og utarbeiding av planutkast.

Nedenfor er vist prinsippet i forbindelse med reguleringsplanprosessen.

Planprosess i denne plansaken:
09.06.2011 Oppstartsmøte.
01.09.2011 Planprogram behandlet i Drifts- og utviklingsutvalget, sak 23/11.
15.09.2011 Planprogram sendt på høring og varsel om oppstart av planarbeidene. Det kom inn 8 merknader, se under
03.02.2012 Revidert planprogram sendt til kommunen for behandling
Høst 2012 Planprogram til godkjenning av Plan- og utviklingsutvalget, sak xx/12.
Nov. 2012 Planforslag fremmes.

3 Områdebeskrivelse

3.1 Beliggenhet og adkomst.

Torvuttaksområdet Torgetmosen - Strømsmosen ligger rundt Torgettjernet, vest for Rv.105, nord for Strømsfoss, øst for Torget, sør for Øymarksjøen i Aremark kommune. Adkomst til/fra riks-/fylkesveg Rv.105 er ønsket med 2 avkjørsler, som er vist i planmaterialet og på plankart Området består av myr med en dybde på 3-4 meter, som en vil legges til rette for overflatehøsting. Moseområdet ligger i dalbunnen i et relativt flatt myrlandskap og våtmarksområde med mindre kulturlandskapsinteresser / landskapsbildeinteresser. Torgetmosen og Strømsmosen ligger på kote 118 moh. Torvuttaksområdet vil ligge godt skjermet i bunnen av landskapsrommet og med en vegetasjonsskjerm mot riks-/fylkesvegen R105..

Både torvuttakseområde og etterbruk av arealet skal sikres i planforslaget.
Eiendommene som vil bli berørt er:

Gnr. 71/Bnr. 1:	Grunneier er Einar Sande, v/ Arne Sande, Strømsfoss, 1798 Aremark.
Gnr. 71/Bnr. 3 og 4:	Grunneier er Paul Einar Strøm, Strøm, 1798 Aremark.
Gnr. 70/Bnr. 42	Grunneier er Alf Ulven, Lund gård, Strømsfoss, 1798 Aremark.

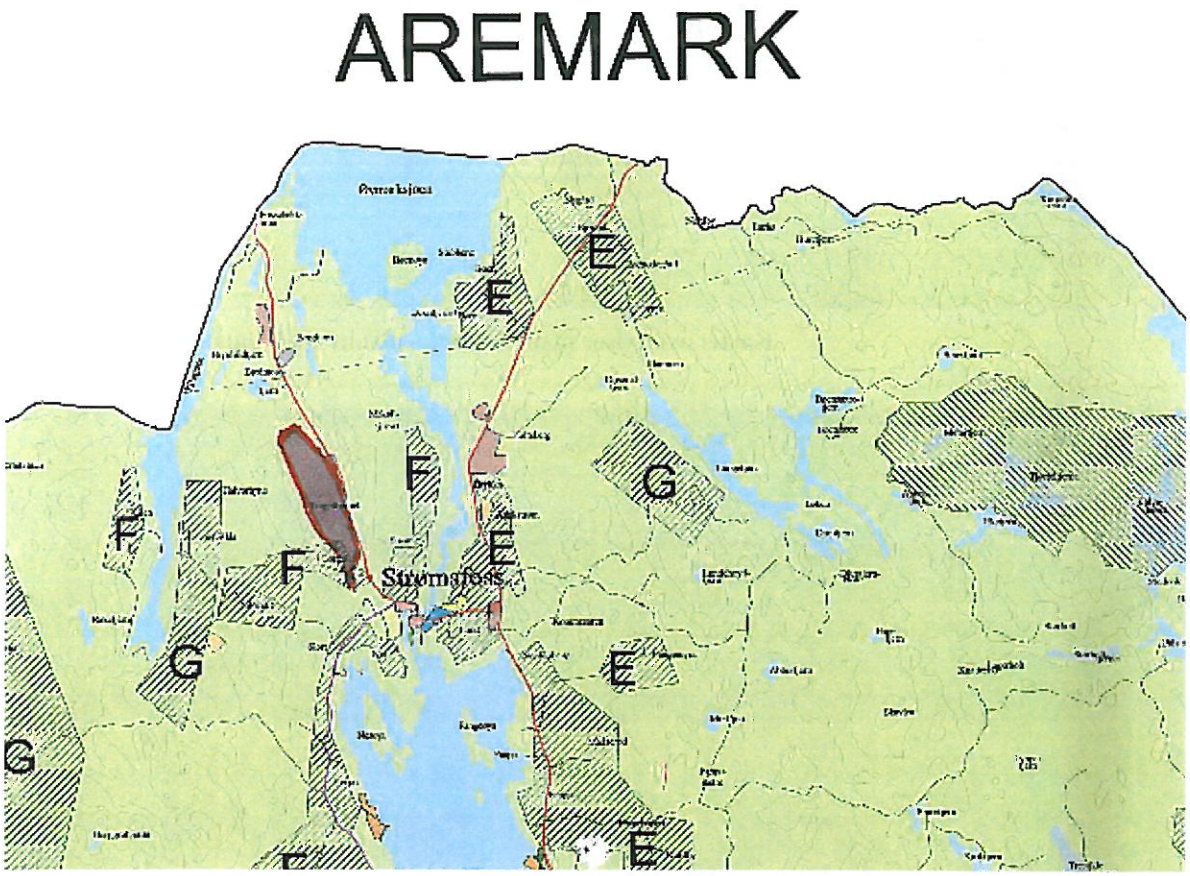

Kartet over viser planområdet sin beliggenhet

Planområdet er totalt på 173,769 dekar og er planlagt med hensynssone rundt Torgettjernet, med vegetasjonsskjerm rundt hele torvuttaket og med drenering mot sør v/ Østre Torget. Torvuttakets beliggenhet inntil fylkesveg 124 og nær Degernes Torvstrøfabrikk, gir begrenset transportbehov, er i samsvar med RPR for areal og transport, - og er slik sett økonomisk og miljømessig mest forsvarlig.

4 Plansituasjon

Området er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNF-sone.

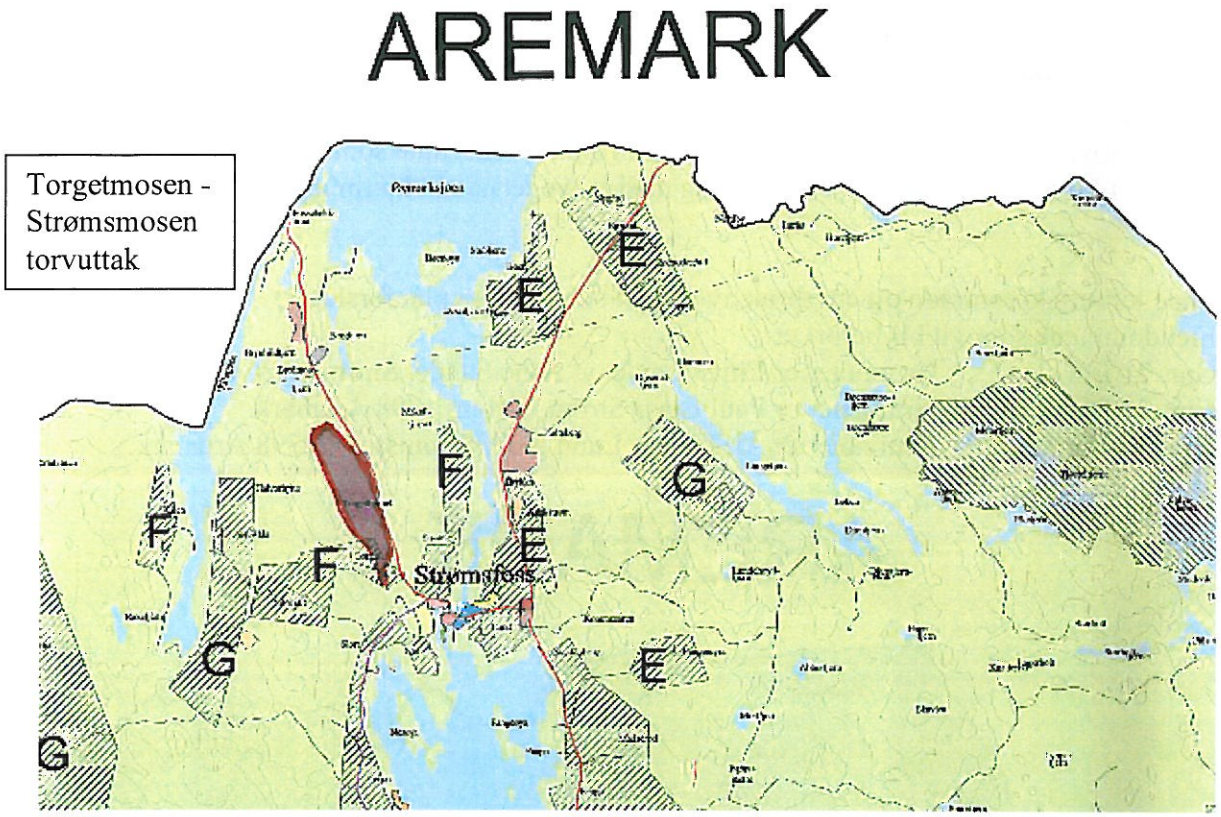

Kartet over viser planområdet – utsnitt fra kommuneplanens arealdel

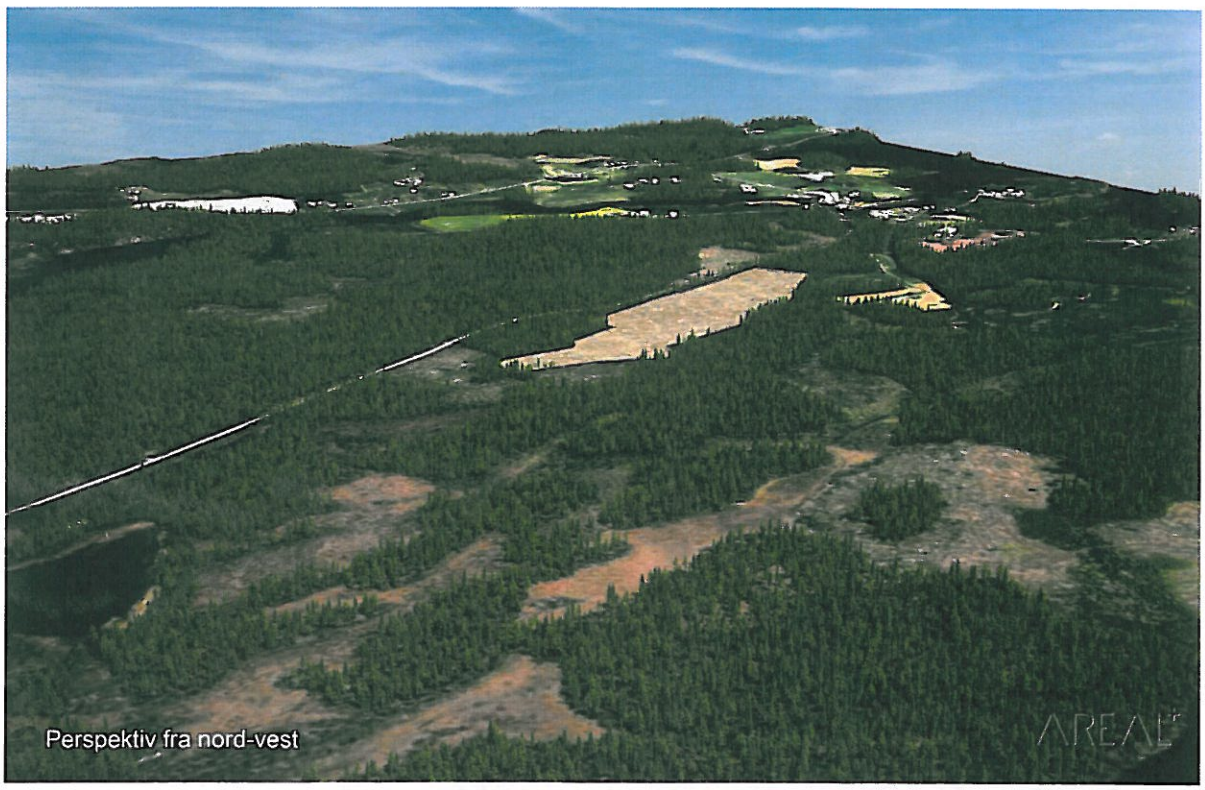

5 Dagens situasjon

5.1 Eksisterende forhold.

Det er i dag ingen bolig- eller hyttebebyggelse i eller nær planområdet.

5.2 Naturgrunnlag

Hovedforekomsten i planområdet består av små tjern, myrjord, torv, våtmark og med skogsområder rundt. Dyrka mark i sørvest, v/ Østre Torget.

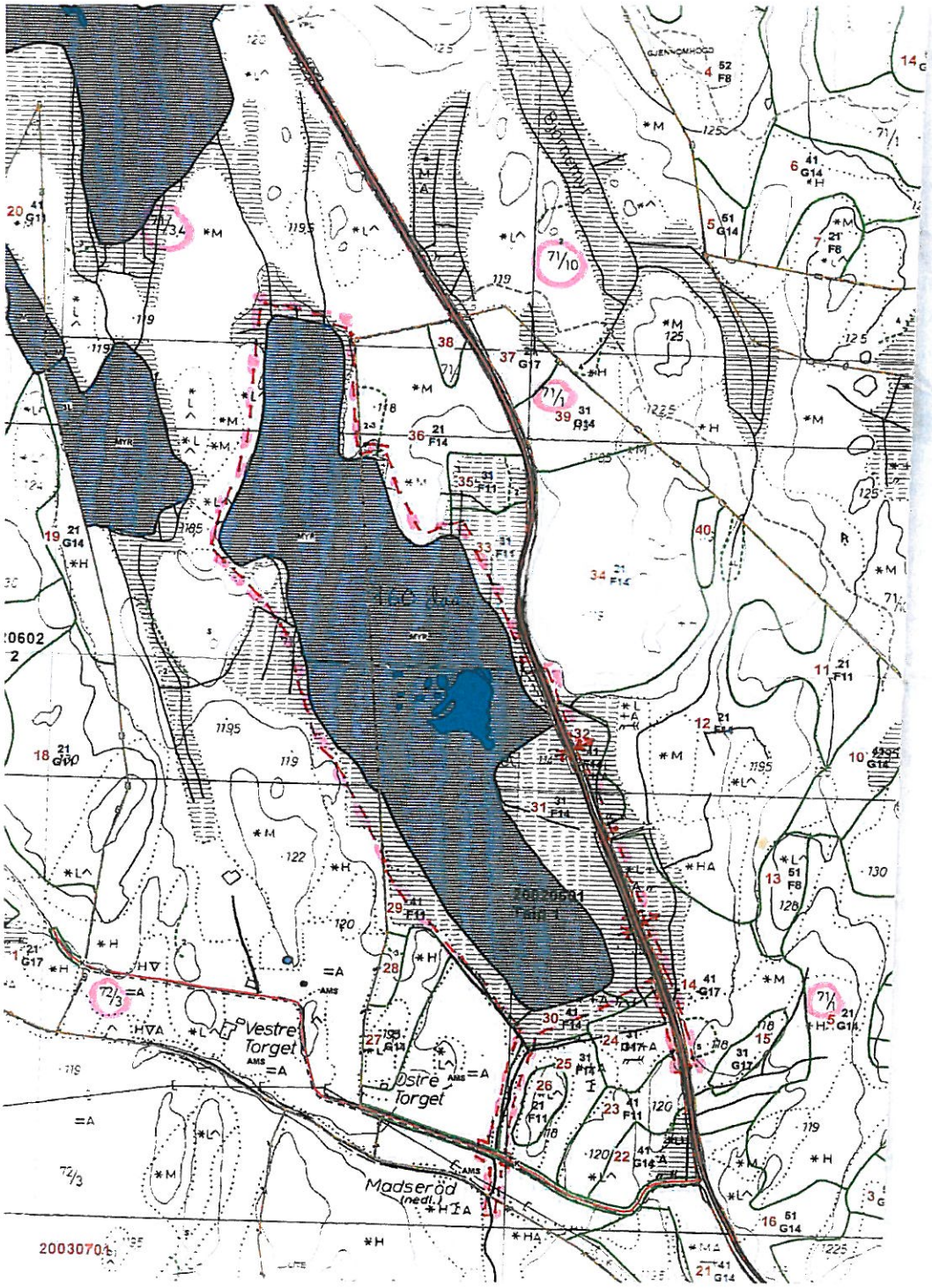

6 Planen og planforslaget

6.1 Innhold og avgrensning

Detaljreguleringsplanen omfatter plankart, reguleringsbestemmelser, planbeskrivelse med konsekvensutredninger, ROS-analyse og illustrasjoner.

Reguleringsformål og arealstørrelser innen planområdet er vist i tabellen under:

Området reguleres til følgende formål	**Areal (dekar):**
Område for råstoffutvinning: Torvuttak, M1	129,921
Område for lager/hvilebu: LH	0,413
Kjøreveg: Fylkesveg 124	3,176
Kjøreveg: privat VEG 1 og VEG 2	1,928
Trasé for drenering	2,869
Grøntstruktur: Vegetasjonsskjerm: VS1, VS2, VS3 og VS4	35,042
Totalt regulert areal	**173,769**

Hensynssoner for frisiktsoner i kryss på 6 x 150 m, benevnt: H140_1 på 0,896 dekar og rundt Torgettjernet/vassdrag, benevnt: H560_1 på 9,804 dekar.

6.2 Planprinsipper

Planområdet er foreslått regulert etter disse reviderte prinsipper:

- Torvuttak – myrmasseuttak med etappevis framdrift.
- Område for hvilebrakke/varmestue og evt. lager.
- Vei med 1 adkomst fra fylkesveg 124.
- Hensyn til friluftslivsinteresser.
- Hensyn til naturverdier, naturmangfoldlovens § 8 om kunnskapsprinsippet og § 9 om føre-var-prinsippet.
- Området dreneres ut mot sør til bekk v/ Østre Torget.
- Flomfare. Risiko- og sårbarhetsanalyse.
- Alternative lokaliseringer og samlet plan. Innspill til regional planstrategi.
- Buffersone og hensynssone rundt Torgettjernet. Særskilt regulering for bevaring av tjernet med god buffersone rundt.
- Vegetasjonsbelte i kanten rundt torvuttaksområdet.
- Etterbruk til næringsvirksomhet, jordbruk, skogbruk, evt. gressproduksjon, våtmark, tjern og fiskedammer eller natur.
- Hensynssone / Frisiktsone i kryss med fylkesveg 124.

6.3 Gjennomføring av tiltaket

Ønsket nytt uttaksområde er på 129,3 dekar og er lokalisert på deler av Torgetmosen og Strømsmosen. Driften skal foregå innen området med uttak av torv. Uttaket avsluttes mot en omkringliggende urørt buffersone / vegetasjonssone med planert skråning ned til plan 3,5 meter under torvnivået i dag, fra ca. kote 118 moh. i nordre del / 114 moh. i søndre del og ned til kote 114 moh. i nordre del og 110,5 moh i søndre del. Området tilbakeføres til landbruk, skogbruk, evt. gressproduksjon, våtmark, tjern og fiskedammer.

Det kan bli utarbeidet driftsplan/plan for driftskonsesjon som viser etappevis uttak og istandsetting. Driftsplanen/plan for driften skal godkjennes av Landbruksdepartementet, Fylkesmannen i Østfold, i samråd med Aremark kommune.

Tidspunkt for ferdigstillelsen av torvuttak og opparbeidelse til etterbruk er avhengig av marked (årlig uttaksvolum) for leveranse i regionen. Etterbruk vil bli landbruks-areal, som nevnt over og evt. kombinert med annen næringsvirksomhet, våtmark, tjern og fiskedammer.

6.4 Adkomst

Adkomst fra fylkesveg 124 var ønsket med 2 avkjørsler, men etter høring og brev fra Statens vegvesen planlegges nå kun 1 avkjørsel fra fv. 124, med meget god sikt: 6m. x 150 m.

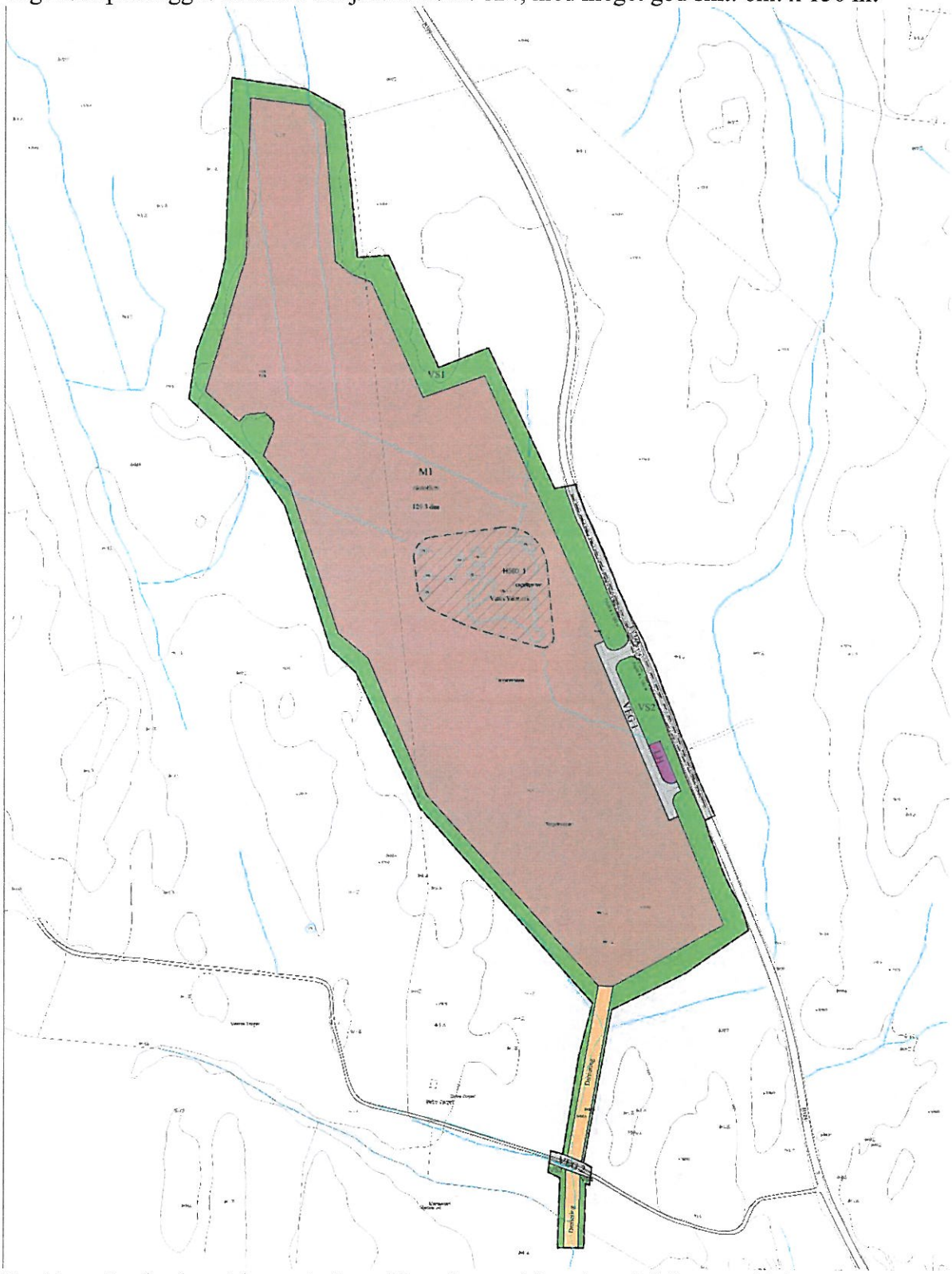

Revidert planforslag, Alternativ 1 med kun 1 ny avkjørsel med fylkesveg 124.

Foto: Gode siktforhold sørover langs fylkesveg 124.

Foto: Gode siktforhold nordover langs fylkesveg 124.

7. Krav om konsekvensutredning av planen

Bestemmelsene om konsekvensutredninger av juni 2009 innebærer at konsekvensutredning skal integreres i arealplanleggingen for saker som avgjøres gjennom plan. Krav til konsekvensutredning for arealplaner skal fastlegges gjennom innledende behandling av forslag til planprogram.

I følge forskriftens § 3 bokstav d) skal detaljreguleringer som innebærer endringer av kommuneplan eller områderegulering *vurderes etter forskriften § 4*. Kriteriene er gjengitt nedenfor og gitt vår vurdering av konfliktgrad.

Konsekvensene av planen skal utredes dersom de er i konflikt med følgende tema:

§ 4. *Kriterier for vurdering av vesentlige virkninger for miljø og samfunn*		Konflikt	Ikke konflikt
a)	er lokalisert i eller kommer i konflikt med områder med særlig verdifulle landskap, naturmiljø, kulturminner eller kulturmiljø som er vernet eller fredet, midlertidig vernet eller fredet eller foreslått vernet eller fredet, eller hvor det finnes eller er stor sannsynlighet for å finne automatisk fredete kulturminner som inngår i et kulturmiljø med stor tidsdybde.	1)	√
b)	er lokalisert i eller kommer i konflikt med viktige inngrepsfrie naturområder eller utgjør en trussel mot truede naturtyper, truede arter eller deres leveområder, mot prioriterte arter eller deres funksjonsområder, mot utvalgte naturtyper, eller mot andre områder som er særlig viktige for naturens mangfold.	2)	√
c)	er lokalisert i større naturområder som er særlig viktige for utøvelse av friluftsliv, herunder markaområder, eller i viktige vassdragsnære områder som ikke er avsatt til utbyggingsformål eller i overordnede grønnstrukturer og viktige friområder i byer og tettsteder, og hvor planen eller tiltaket kommer i konflikt med friluftslivsinteresser,		√
d)	kommer i konflikt med gjeldende rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77 eller statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av lov 27. juni 2008 nr. 71,		√
e)	kan komme i konflikt med utøvelsen av samiske utmarksnæringer, eller er lokalisert i reindriftens særverdiområder eller minimumsbeiter og kan komme i konflikt med reindriftsinteresser, eller på annen måte kan komme i konflikt med reindriftens arealbehov,		√
f)	innebærer større omdisponering av landbruks-, natur- og friluftslivsområder eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet,		√
g)	gir vesentlig økning i antall personer som utsettes for høy belastning av luftforurensning, støy eller lukt, eller kan føre til vesentlig forurensning til jord, vann eller sedimenter, eller kan føre til vesentlig økning av utslipp av klimagasser, eller kan føre til vesentlig stråling,		√
h)	medfører risiko for alvorlige ulykker, ras, skred og flom,	3)	√
i)	kan få konsekvenser for befolkningens helse eller helsens fordeling i befolkningen,		√
j)	kan få vesentlige konsekvenser for befolkningens tilgjengelighet til uteområder, bygninger og tjenester,		√
k)	kan få vesentlige miljøvirkninger i en annen stat.		√

1) Haldenvassdraget er varig vernet, slik at avrenning til Aremarksjøen vil bli kontrollert ved bruk av fangdammer. Utredningsbehovet vil bli undersøkt. Hensynssonen langs

tjern, bekk og vassdraget dokumenters ved hjelp av analyser og fotodokumentasjon, samt bruk av kjent litteratur og dokumenter.

2) Våtmarksområdet med leveområde for innsekter er registrert. Det er også brukt kjent dokumentasjon i området, bl.a. "Rapport nr. 109/98 fra Jordforsk. Plan for miljørettet veksttorvproduksjon og naturgjennoppretting av arealer etter bruk. Konsekvenser av torvuttak, rensetiltak og gjennoppretting".

   Bredmosen, som ligger nordvest for Torgetmosen er registerrt i Direktoratet for naturforvaltning: Naturbase dokumentasjon – Biologisk mangfold som inntakte høgmyrer, som ligger ca. 500 meter unna Torgetmosen. På Torgetmosen har det vært drevet torvuttak der tidligere i ca. 70 år, fram til 1950-1960 tallet. Myrene er drenert.

3) Flomrisiko utredes / beregnes og vurderes ved bruk av kjent kunnskap om bekk, Ara og Haldenvassdraget fordrøyningsmagasin ved flom og ekstrem nedbør. Det vises til egen ROS-analyse. Tiltakets nærhet til Haldenvassdraget, som er et varig vernet vassdrag og konsekvenser i denne sammenheng vil bli utredet og dokumentert.

Tiltaket vil ikke få konsekvenser for kulturlandskapet.

Vi mener planforslaget ikke fører til konsekvenser etter kriteriene i tabellen over. Vi mener i tillegg det bør legges vekt på at arealdisponeringen fastsettes en detaljreguleringsplan og derfor bør regulering av tiltaket kunne tas opp til behandling, selv om arealdisponeringen ikke er i samsvar med kommuneplanens arealdel, LNF-sone.

Foto: Torgetmosen med Torgettjern.

8 Informasjon, medvirkning, anbefaling og framdrift

8.1 Informasjon og medvirkning

[Etter KU-forskriften skal planprogrammet inneholde en beskrivelse av opplegg for offentlig informasjon og medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt.]

Det er ingen direkte naboer til tiltaket. Uttaksområdet ligger i god avstand til nærmeste bebyggelse er v/ Strømsfoss (ca. 1 km.). Informasjonsmateriale vil bli tilgjengelig på servicetorget på rådhuset i Aremark. Åpen planprosess med medvirkning på vanlig måte i plansaker.

Planprogrammet er sendt ut på høring til offentlige etater og naboer i henhold til adresseliste. Det vil ikke bli arrangert åpent møte i forbindelse med planarbeidet.

Planprogrammet ble sendt på høring, samtidig som varsel om oppstart av planarbeidene ble kunngjort. Det kom inn 6 merknader, slik:

1. Statens vegvesen, brev av 07.10.2011 om bl. a at torvuttaket må basere seg på en avkjørsel.
2. Magne Pettersen, foreløpig notat av 10.10.2011 om øyenstikkere i Brutjernområdet m.m.
3. Østfold fylkeskommune, brev av 25.10.2011 om presiseringer i planprogrammet med forhold til friluftsinteressene, naturverdiene, naturmangfoldet, om etappevis framdrift, om særskilt regulering rundt Torgettjernet med buffersone og hensynssone, om flomfare, om risiko- og sårbarhet, om kulturminner, om konsekvensutredning. Og om planframstilling.
4. Fylkesmannen i Østfold, brev av 28.10.2011 om vurderinger, alternative lokaliseringer, om naturmangfoldloven, om kartlegging på 1970-tallet, om friluftsinteresser og om tilbakeføring til naturområde.
5. Miljørettet helsevern i Indre Østfold, brev av 31.10.2011 om hensyn til omgivelser mv.
6. Notat fra Geir Hardeng, Miljøvernavd., Fylkesmannen i Østfold om ønsket torvuttak, om myr i Østfold og samlet plan for uttak.

Det er tatt hensyn til disse merknader i revidert planprogram, i punkt 6.2 Planprinsipper, over.

Foto: Torgettjern.

8.2 Sammenlikning, sammenstilling og anbefaling

På grunnlag av de gjennomførte konsekvensvurderingene er de samlede konsekvensene beskrevet over. I tillegg vil de viktigste virkningene og forskjellene mellom alternativer til størrelse på uttaket og til alternative lokaliseringer, så er dette ikke vurdert i denne omgang. Konsekvensene for landskap er vist i 3D-bilder, visuell form.

Alternativene 1 og 2:

Alt. 1 Anbefalt planforslag på 129,9 dekar.

Alt. 2 Redusert uttak på ca. 75 dekar (ikke vist).

Det gjøres rede for hvordan alternativene sikrer måloppnåelse i forhold til målsettinger og ressursutnyttelse, slik: For å utnytte torvressursen på en bærerkraftig måte tilrådes torvuttak i 3,5 meters dybde og tilbakeføring til LNF-område, med landbruk og våtmark. Med redusert uttak vil måloppnåelsen kun bli på 50 %. Alternative lokaliseringer er under vurdering, både i marker kommune ved Stormosen og i andre kommuner i regionen.

På grunnlag av det som kommer frem i planarbeidene, i vurderinger av konsekvenser og sammenstillingen av alternativene, vil tiltakshaver anbefale at en velger alternativ 1, som er det planforslaget som fremmes. Anbefalingen grunngis med at ressursen bør utnyttes til torvstrøproduksjon og at uttaket tar hensyn til etterbruk som LNF-område/våtmark.

Foto: Representanter for tiltakshaver Degernes Torvstrøfabrikk og grunneierne.

Foto: Torgetmosen – Strømsmosen.

8.3 Forslag til revidert framdrift

FASE:	**Milepel:**
innledende møte i Aremark kommune	*Juni 2011*
Befaringer og møter, prinsippavklaringer	*Juni 2011*
Planprogram med behandling i kommunen, DUU sak 23/11	*1. sept. 2011*
Kunngjøring om oppstart av planarbeid, brev til berørte/planmyndigheter, høring av planprogram	*15. sept. – 31. okt. 2011*
Analyser og planskisser	*Sept. – des. 2011*
Skissering reguleringsplan, gjennomgang av oppdragsgiver	*Sept. – des. 2011*
Gjennomgang av innkomne merknader - justering	*Okt. – des. 2011*
Planprogrammet revidert og sendt Aremark kommune	*3. febr. 2012*
Planprogrammet til godkjenning i kommunen	*Febr. 2012*
ROS-analyse	*Sept.. 2011*
Planforslag m/bestemmelser, oversendelse til kommunen	*Nov. 2012*
Behandling av planforslag i kommunen	*Des. 2012 – jan. 2013*
Offentlig ettersyn	*Febr.- mars 2013*
Godkjenning av forslag til detaljreguleringsplan m/ vedlegg	*Mai 2013*
Arkivering av godkjent plan	*Juni 2013*

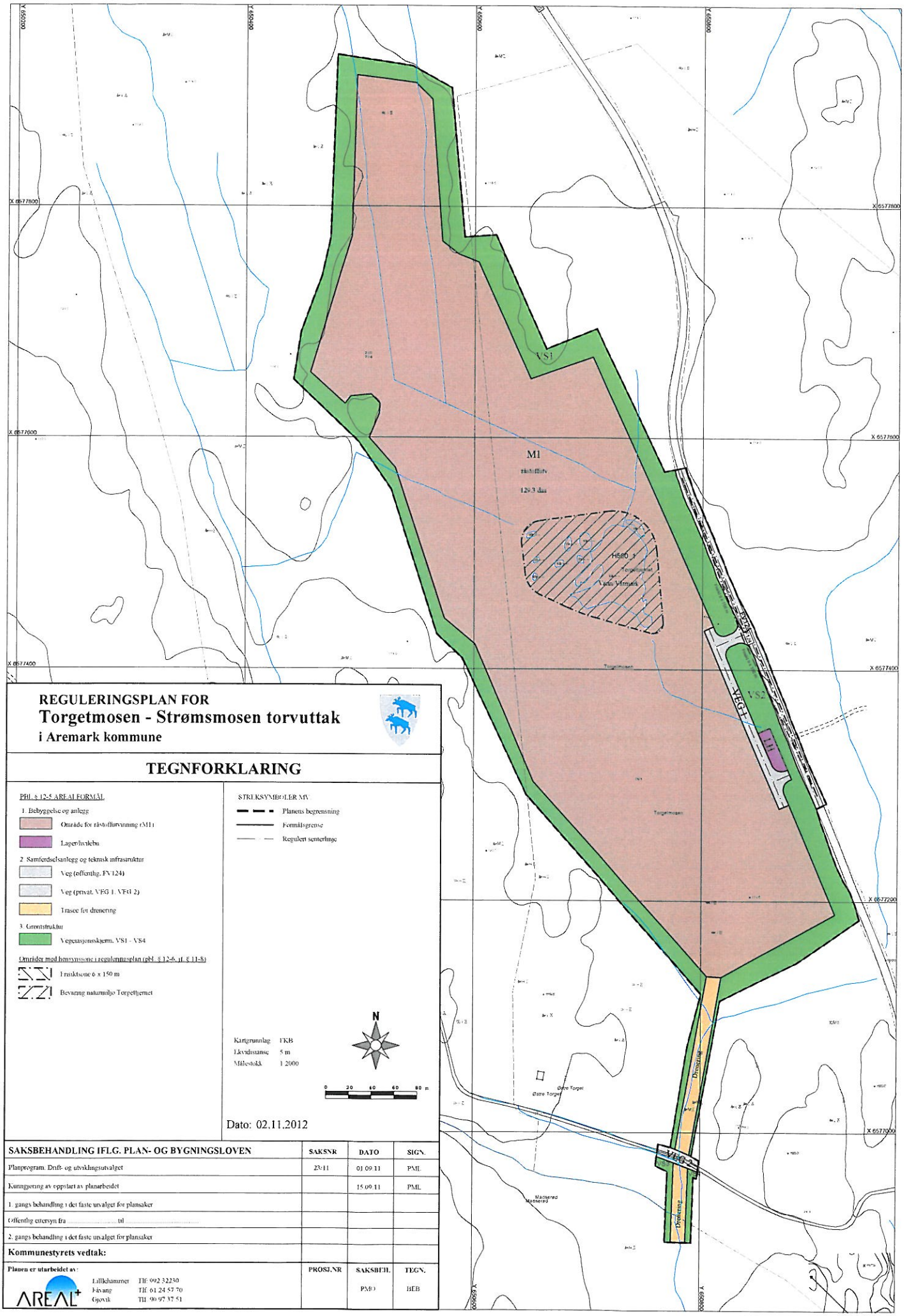

REGULERINGSPLAN FOR
Torgetmosen - Strømsmosen torvuttak
i Aremark kommune

TEGNFORKLARING

PBL § 12-5 AREAL FORMÅL

1. Bebyggelse og anlegg
   - Område for råstoffutvinning (M1)
   - Lager/hvilebu
2. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur
   - Veg (offentlig, FV 124)
   - Veg (privat, VEG 1, VEG 2)
   - Trasee for drenering
3. Grønnstruktur
   - Vegetasjonsskjerm, VS1 – VS4

Områder med hensynssone i reguleringsplan (pbl. § 12-6, jf. § 11-8)
- Trasésone 6 x 150 m
- Bevaring naturmiljø Torgettjernet

STREKSYMBOLER MV.
- Planens begrensning
- Formålsgrense
- Regulert senterlinje

Kartgrunnlag: FKB
Ekvidistanse: 5 m
Målestokk: 1:2000

Dato: 02.11.2012

SAKSBEHANDLING IFLG. PLAN- OG BYGNINGSLOVEN	SAKSNR	DATO	SIGN.
Planprogram: Drift- og utviklingsutvalget	23/11	01.09.11	PML
Kunngjøring av oppstart av planarbeidet		15.09.11	PML
1. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker			
Offentlig ettersyn fra ..... til			
2. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker			
Kommunestyrets vedtak:			

Planen er utarbeidet av:	PROSJ.NR	SAKSBEH.	TEGN.
AREAL+ Lillehammer Tlf: 992 32230 Hvam Tlf: 61 24 57 70 Gjøvik Tlf: 90 97 37 51		PMO	BEB

REGULERINGSBESTEMMELSER FOR TORGETMOSEN – STRØMSMOSEN TORVUTTAK I AREMARK

02.11.2012. Sist revidert:

AREMARK KOMMUNE
Elat VPMT Saksb. EKR
0 8 NOV 2012
Ark.kode P L12
Ark.kode S
Sak.nr. 11/261 Do. 16 (vedlegg 3)
Kopi STK. SKB

GENERELT

Avgrensing av planområdet er vist på plankartet med reguleringsgrense. Området reguleres til følgende formål, j.fr. plan- og bygningsloven § 12-5, nr. 1, 2, 3 og § 12-6:

§ 12-5, nr. 1 Bebyggelse og anlegg:
- Område for råstoffutvinning (M1)
- Område for lager/hvilebu (LH)

§ 12-5, nr. 2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur:
- Veg (offentlig fylkesveg 124)
- Veg (privat, VEG1)
- Trase for drenering

§ 12-5, nr. 3 Grøntstruktur:
- Vegetasjonsskjerm (VS1, VS2, VS3 og VS4)

§ 12-6 Hensynssoner
- Sikringssone frisikt
- Hensynssone våtmark, vassdrag

1 a) Råstoffutvinning M1

1. Områdene skal benyttes til råstoffutvinning/torvuttak, lagring og tilvirkning av produkter med grunnlag i forekomsten. Når den regulerte virksomheten i området er avsluttet, skal området gå over til landbruksområde.

2. I området for torvuttak skal inngrepene ligge innenfor grensen mot urørt område/vegetasjonsskjerm. For område skal uttaksdybde ikke skje under kote 110,5 m.o.h., hvor referansehøyden er hentet fra digitalt kartverk. Torvuttaket skal drives med terrengtilpasset avslutning mot vegetasjonsbeltet med en skråningsfall på 3:1 og i palletrinn på 1,0-1,5 meter.

3. Skrot og avdekkingsmasse skal tas vare på og plasseres innenfor det regulerte området avsatt til råstoffutvinning. Bearbeidingen tillates kun inne på området.

4. Torvuttaket skal sikres mht. nødvendige avbøtende tiltak i uttaksområdet for å unngå forurensning og miljøulemper.

5. Støv og støy fra torvuttaket og produksjonsanlegg må til en hver tid holdes innenfor grenser fastsatt av vedkommende myndighet. Støybelastningen i området utenfor torvuttaket skal ikke overstige grenser fastsatt av forurensningsmyndigheten, og ligge under 50 dBA (Lden) ekvivalent støynivå målt utendørs.

6. Arbeidstida i området skal tilpasses regler fra SFT. Drift i torvuttaket, skal skje på virkedager mellom kl. 07:00 og 19:00. På lørdager skal drift ikke skje etter

kl 16:00. Støyskapende virksomhet, skal ikke skje på lørdager. På søn- og helligdager tillates ingen form for virksomhet.

7. Når driften av torvuttaket opphører, skal det tilbakeføres tilstrekkelig masser i uttaket for å legge til rette for vegetasjonsetablering. Ved avslutning av delområder skal disse tilplantes. Skråningene mot uttakets permanente yttergrense mot vegetasjonsbeltet behandles fortløpende.

8. Driften skal følge en etappeinndelt driftsplan som skal godkjennes av kommunen. Planen skal vise uttaket i de forskjellige driftsfaser, og hvordan det tenkes avsluttet med revegetering og sikring. Etappene istandsettes fortløpende og så snart som praktisk mulig. Istandsetting og revegetering skal skje i tråd med driftsplanen. Driftsplanen skal til en hver tid være godkjent av kommunen og skal vanligvis ajourføres hvert 5. år, eller etter nærmere avtale med planmyndighetene.

1 b) ***Område for lager/hvilebu***

Området LH skal benyttes til lager og hvilebu. Lagring av utstyr til virksomheten skal være tillatt.

2 a) ***Veg: Offentlig kjøreveg (Fv.124)***

Eksisterende fylkesveg Fv. 124, skal benyttes som kjøreveg.

2 b) ***Veg: Privat kjøreveg (VEG 1 og VEG 2)***

Privat adkomst til torvuttaket. Regulert bredde er 8 meter, inkl. kjørebane og skulder/grøft/skjæring/fylling på hver side. Adkomstvegen til torvuttaket skal stenges med låsbar bom når driften ikke er i gang.

2 c) ***Særskilt område for drenering***

Områdene for drenering skal benyttes til å fange opp avrenning fra myra og finpartikler/humus i vann som måtte renne gjennom og ut av torvuttaket. Dreneringen skal ha fangdammer og fordrøyningsmagasinene skal dimensjoneres og utformes slik at vannets hastighet reduseres for at finpartikler/humus skal kunne sedimenteres. Fangdammene skal kontrolleres og tømmes regelmessig i samsvar med driftsplan.

3) ***Vegetasjonsskjerm – Restriksjonsområde for skjermingstiltak (VS1 – VS4)***

Områdene har som formål å danne en skjerm rundt tiltaket. Videre skal vegetasjonsskjermen fungere som buffersone mot støv/støy, vassdrag og innsyn. Området er regulert slik at hogst i skjermingsområdet ikke er tillatt. Tiltaket er ansvarlig for eventuelt pleie av vegetasjonen. Skjermingstiltak skal evt. anlegges som jordvoll og beplantes med skog.

4) ***Hensynssoner:***

1. Området for frisiktsone skal benyttes til sikringssone frisiktsone på 6x 120 meter langs Fv. 124.

2. Området for hensynssone i og rundt Torgettjernet skal benyttes til å opprettholde tjernet, med en ny kotehøyde på 110,5 moh.

5) ***Rekkefølgebestemmelser:***

1. Før iverksetting av tiltak i henhold til reguleringsplanen skal bekken gjennom området sikres med åpent løp til dreneringsområdene, med terskler og fangdammer. Drenering under adkomstveien, VEG 2 med rør. For forhold vedrørende eventuell påvirkning på vassdraget vises det til vernebestemmelsene til Haldenvassdraget.

2. Det er krav om utbyggingsavtale for tiltaket, hvor det skal avsettes midler til istandsetting etter endt uttak og tilbakeføring til skogbruk.

Retningslinjer

Det er ikke kjent automatisk fredete kulturminner i planområdet. Dersom det i forbindelse med tiltak i marka blir funnet slike kulturminner, som ikke er kjent, skal arbeide straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssone på 5 meter, jfr. lov om kulturminner § 8. Melding skal snarest sendes til kulturvernmyndigheten i Østfold fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan gjennomføre en befaring og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.

Det presiseres at driver av torvuttaket er ansvarlig for eventuell forurensning av naturmiljø eller vassdrag / bekken i området som følge av drift av torvuttaket, j.fr. forurensningsloven og drikkevannsforskriften.

PML, p.12015, 07.11.2012.

AREMARK KOMMUNE
Etat VPMT | Saksbeh EKR
0 8 NOV 2012
Ark.kode P L12
Ark.kode S
Sak.nr. 11/261 | Dok.nr 16(vedlegg
Kopi STK, SKR3

ROS-ANALYSE
FOR
TORGETMOSEN-STRØMSMOSEN TORVUTTAK
I
AREMARK KOMMUNE

AREAL+

Areal+, p. 12015, pmo

Oppdragsgiver:
DEGERNES TORVSTRØFABRIKK AS, v/ Ragnar R. Halvorsen, 1892 Degernes.

Rapportnavn:
Risiko- og sårbarhetsanalyse for Torgetmosen - Strømsmosen torvuttak i Aremark kommune.

Prosjektnr: 12015

Oppdragsbeskrivelse:
Forslag til reguleringsplan for Torgetmosen - Strømsmosen torvuttak i Aremark kommune.

Oppdragsleder: Petter Mogens Lund

Kvalitetskontroll: Olav Talle

Areal+ AS - www.arealpluss.no

FORORD

Areal+ AS er engasjert av Degernes Torvstrøfabrikk AS, v/ Ragnar R. Halvorsen, 1892 Degernes, for å utarbeide forslag til detaljreguleringsplan for Torgetmosen - Strømsmosen torvuttak i Aremark kommune.

Eiendommene som berøres av planforslaget er:

Gnr. 71/Bnr. 1:	Grunneier er Einar Sande, v/ Arne Sande, Strømsfoss, 1798 Aremark.
Gnr. 71/Bnr. 3 og 4:	Grunneier er Paul Einar Strøm, Strøm, 1798 Aremark.
Gnr. 70/Bnr. 42	Grunneier er Alf Ulven, Lund gård, Strømsfoss, 1798 Aremark.

ROS-analysen inngår som et vedlegg til reguleringsplanforslaget og vedlagt dokumentasjon.

Lillehammer, den 21 09 2012, rev.: 01 11 2012.

Petter Mogens Lund
Petter Mogens Lund
Oppdragsleder

Olav Talle
Olav Talle
Kvalitetssikrer

Innholdsfortegnelse:

1. SAMFUNNSIKKERHET OG RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE..... 4

2. METODE..... 4

3. SJEKKLISTE MED HENDELSER, KONSEKVENSER OG TILTAK..... 6

4. KONKLUSJON:..... 10

5. DE AKTUELLE HENDELSENE ER: 11

Planforslaget

1. SAMFUNNSIKKERHET OG RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE

I henhold til plan- og bygningslovens § 4-3 skal planmyndigheten påse at det blir gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse for planområdet i forbindelse med areal- og samfunnsplanlegging. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som knyttes til planområdet og eventuelle endringer som følger av planen eller tiltak som er hjemlet i den. Formålet med § 4-3 er å gi et grunnlag for å forebygge risiko for skade og tap av liv, helse, miljø, viktig infrastruktur og andre materielle verdier mv. Således kan en ved å kartlegge sannsynlighet og konsekvenser av uønskede hendelser prioritere risikoområder og planlegge tiltak for å forhindre dem eller redusere konsekvensen av dem dersom de skulle oppstå. Bakgrunnen for kravet om risiko- og sårbarhetsanalyse retter seg spesielt mot å forhindre at det gjennom arealdisponeringen skapes særlig risiko. I utgangspunktet bør det unngås å bruke arealer som inneholder uønsket risiko og sårbarhet.

2. METODE

Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) er systematisk kartlegging av farer basert på en metode for innsamling av data. Denne ROS-analyse er i hovedsak basert på en kvalitativ risikovurdering som er bygget på flere undersøkelser og forskjelling kildemateriale. Styrken ved å benytte en slik kvalitativ metode er at den gir et helhetsbilde av risiko- og sårbarhetsvurderingen for planen.

Risiko uttrykker den fare som uønskede hendelser representerer for mennesker, miljø, økonomiske verdier og samfunnsviktige funksjoner. Risiko er et resultat av **sannsynligheten** (frekvensen) for og konsekvensene av uønskede hendelser. **Sårbarhet** er et uttrykk for et systems evne til å fungere og oppnå sine mål når systemet utsettes for påkjenninger. For å etablere en felles systematikk som letter kommunikasjonen og forståelsen mellom de impliserte partene i planprosessen, har analysen tatt utgangspunkt i flere ulike sjekklister som er fremlagt som eksempler av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Sjekklisten er et supplement med hensyn til ny plan- og bygningslov og utvidet med flere aktuelle hendelser som kan medføre virkninger for miljø og samfunn.

I **sjekklisten** er det listet opp flere mulige hendelser som både isolert sett og helhetlig synliggjør risiko- og sårbarhet med hensyn til konsekvenser for og konsekvenser av planen. Forhold som er vurdert til ikke å være tilstede kviteres ut i egen kolonne. Hendelser som kan påvirke planområdet kommenteres i egen kolonne. Sannsynlighet, konsekvenser og risiko vurderes etter følgende kriterier:

Vurdering av **sannsynlighet** for hendelse er delt i:

5. Svært sannsynlig / forholdet kan være kontinuerlig tilstede
4. Meget sannsynlig / periodvis, lengre varighet
3. Sannsynlig / flere enkelttilfeller
2. Mindre sannsynlig / kjenner tilfeller
1. Lite sannsynlig / ingen tilfeller.

Vurdering av **konsekvenser** av hendelser er delt i:

1. Ubetydelig: Ingen person- eller miljøskader.
2. Mindre alvorlig / en viss fare: Få / små person- eller miljøskader.
3. Betydelig / kritisk:
4. Alvorlig / farlig: Alvorlig person- eller miljøskader
5. Svært alvorlig / katastrofalt: Personskade som medfører død eller varig mén; mange skadd; langvarige eller varige miljøskader.

Risikomatrise

Konsekvens: / Sannsynlighet:	1. Ubetydelig	2. Mindre alvorlig/en viss fare	3. Betydelig/ kritisk	4. Alvorlig/ farlig	5. Svært alvorlig/ katastrofalt
5. Svært sannsynlig /kontinuerlig	5	10	15	20	25
4. Meget sannsynlig/ periodevis, lengre varighet	4	8	12	16	20
3. Sannsynlig /flere enkelttilfeller	3	6	9	12	15
2. Mindre sannsynlig/ kjenner tilfeller	2	4	6	8	10
1. Lite sannsynlig/ ingen tilfeller	1	2	3	4	5

- Hendelser i røde felt: Tiltak nødvendig, i utgangspunktet ikke akseptabelt, eventuelt endringer i plan.
- Hendelser i gule felt: Tiltak må vurderes – eventuelt endringer i plan.
- Hendelser i grønne felt: Ikke signifikant risiko, men risikoreduserende tiltak kan vurderes om de skal gjennomføres.

3. SJEKKLISTE MED HENDELSER, KONSEKVENSER OG TILTAK

Tenkelige hendelser, risikovurdering og mulige tiltak er sammenfattet i sjekklisten under.

pkt	Hendelse/Situasjon	Tilstede	Sann-synlig.	Konse kvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Naturgitte forhold: Er området utsatt for, eller kan planen medføre risiko for:						
1.	Snø- eller steinskred?	Nei				Ikke kjent. Helning på terreng tilsier ikke skredfare
2.	Fare for utglidning (er området geoteknisk ustabilt)?	Ja	2	1	2	Jf. Arealis: ingen kjent erosjonsrisiko. Ved anlegg av adkomstvegen bør en likevel nøye planlegge grøfter, stikkrenner og overflatevann- og drenerings-system
3.	Flom/oversvømmelse i grunn?	Ja	1	1	1	Godt drenerende masser. Normal mengde med overflatevann i området. Ingen kritisk fare for oversvømmelser.
4.	Flom i elv/bekk, herunder lukket bekk?	Ja	2	1	2	Ved anlegg av adkomstveg som krysser Torgettjernbekken vil en dimensjonere stikkrennene slik at de håndterer flom i bekken med liten risiko.
5.	Avrenning til bekker	Ja	2	1	2	Risikoen for avrenning til bekker er vurdert som liten. Gode grøfter med stikkrenner vil kunne lede avrenningen til ønsket areal / veggrøft.
6.	Er det radon i grunnen?	Ikke kjent				Ikke relevant.
7.	Annet? (Angi)					
Vær, vindeksponering: Er området						
8.	Vindutsatt	Nei				
9.	Nedbørutsatt (ekstremnedbør)	Ja	2	1	2	Ved ekstremnedbør vil veien kunne utgjøre en risiko for utrasninger og / eller utglidninger. Gode grøfter med stikkrenner vil kunne lede vannet til ønsket areal / veggrøft og til Torgettjernbekken. Dreneringsgrøfter på mosen.
10.	Kuldegrop	Nei				
Natur- og kulturområder. Medfører planen/tiltaket fare for skade på:						
11.	Sårbar flora/fauna/fisk/dyr	Nei				Det er ikke registrert noen truete arter.

12.	Verneområder	Nei				
13.	Vassdragsområder	Nei				Det blir endring mht grunnvannsnivå, men ingen fare for skade. Torgettjernet er regulert med hensynssone, med senket vannspeil og redusert grunnvannsnivå ute på mosen.
14.	Kulturminner (automatisk freda kulturminner).	Nei				
15.	Kulturmiljø	Nei				
16.	Naturressurser, skog	nei				
17.	Naturressurser for øvrig	Nei				
Infrastruktur Strategisk områder og funksjoner. Kan planen/tiltaket få konsekvenser for:						
18.	Vei, bru, bane, knutepunkt (terminal, stasjon)	Nei				
19.	Sykehus/-hjem, kirke	Nei				
20.	Brann/politi/sivilforsvar	Nei				
21.	Kraftforsyning	Nei				
22.	IKT-installasjoner	Nei				
23.	Vannforsyning (1000 m^3)	Nei				
24.	Drikkevannskilder	Nei				
25.	Tilfluktsrom	Nei				
26.	Område for idrett/lek	Nei				
27.	Park, rekreasjonsområder	Nei				
28.	Vannområder for friluftsliv	Nei.				
Vil utilsiktede/ukontrollerte hendelser, som kan inntreffe **på nærliggende transportårer**, utgjøre en risiko for området**:**						
29.	Hendelser på veg	Nei				
30.	Hendelser på jernbane?	Nei				
31.	Hendelser på vann/elv	Nei				
Dersom det går **høyspentlinjer** ved/gjennom området:						
32.	Påvirkes området av magnetisk felt fra el-.linjer?	Nei				
33.	Er det spesiell klatrefare i forbindelse med master?	Nei				

Er det - **innenfor området** - spesielle farer forbundet med **bruk av transportnett for gående, syklende og kjørende**						
34.	Til forretning, serviceanlegg, skole, barnehage?	Nei				
35.	Til alpinanlegg/anlegg for friluftsformål?	Nei				
36.	Til ski-/turløyper?	Nei				Gode sikt- og trafikkforhold.
37.	Til busstopp/kollektive forbindelser?	Nei				

Brannberedskap:						
38.	Omfatter området spesielt farlige anlegg?	Nei				
39.	Har området utilstrekkelig brannvannforsyning (mengde og trykk)?	Nei				
40.	Har området bare én mulig atkomstrute for brannbil?	Nei				Det er 2 adkomstveier for brannbil. En fra Østre Torget / Vestre Torget og en fra fylkesvegen 124.
Forurensingskilder. Berøres planområdet av:						
41.	Akutt forurensing	Nei				
42.	Permanent forurensing	Nei				
43.	Støv og støy, industri	Nei				
44.	Støv og støy fra trafikk	Nei				
45.	Støv og støy fra andre kilder.	Nei				
46.	Forurenset grunn	Nei				
47.	Forurensing i sjø/vassdrag	Nei				
48.	Risikofylt industri (kjemi/eksplosiver og lignende)	Nei				
49.	Avfallsbehandlingsanlegg	Nei				
50.	Oljekatastrofeområde	Nei				
Tidligere bruk Er området påvirket/forurenset fra tidligere virksomheter:						
51.	Gruver; åpne sjakter, steintipper etc.?	Nei				
52.	Militære anlegg; fjellanlegg, piggtrådsperringer etc.?	Nei				
53.	Industrivirksomhet, herunder avfallsdeponering?	Nei				
54.	Annet? (Angi)					
Ulovlig virksomhet						
55.	Sabotasje og terrorhandlinger:	Nei				
56.	Er tiltaket i seg selv et sabotasjemål?	Nei				
57.	Finnes det potensielle sabotasje-/terrormål i nærheten?	Nei				
OMGIVELSENE						
Kan planen medføre risiko (for omgivelsen) m.h.t:						
58.	Fare for akutt forurensing	Nei				

59.	Forurensning av grunn eller vassdrag	Ja	1	1	1	Uttaksområdet vil kunne ha en viss risiko med hensyn til vannføring og grunnvannsnivå, men liten fare for forurensning.
Transport og trafikksikkerhet . Er det risiko for						
60.	Ulykke med farlig gods	Nei				
61.	Kan vær/føre begrense tilgjengeligheten til området.	Nei				
62.	Er det risiko for ulykke i av-/påkjørsler	Nei				Eksisterende midlertidig avkjørsel til fylkesveg skal utbedres og vil da kunne bli vurdert som oversiktlig og med godkjente frisiktsoner..
63.	Ulykke med gående/syklende	Nei				
Andre risikoposter i omgivelsene						
64.	Er det regulerte vannmagasiner i nærheten, med spesiell fare for usikker is?	Nei				
65.	Er det regulerte vassdrag i nærheten, som kan føre til varierende vannstand i elveløp?	Nei				
66.	Finnes det naturlige terrengformasjoner som utgjør *spesiell* fare (stup etc.)?	Nei				
67.	Annet? (Angi)					
Spesielle forhold ved utbygging/gjennomføring						
68.	Trafikkulykke ved anleggsgjennomføring	Nei				
69.	Uhell som kan påvirke jernbanen	Nei				
70.	Undergrunnsledning/-kabler	Nei				
71.	Støv og støy fra trafikk	Nei				

4. KONKLUSJON:

Ut fra sammenhengen mellom sannsynlighet og konsekvens er det i matrisen under konkludert med at det er liten til ingen risiko knyttet til de aktuelle hendelser. Risikonivået er svært lavt (grønn rubrikk i matrisen) for alle de aktuelle hendelsene. Det vil derfor ikke bli krevd tiltak i forbindelse med planen for hendelsene. Dette følger av at det er lite til mindre sannsynlig at hendelse vil inntreffe samtidig som konsekvensen av en slik hendelse er mindre alvorlig dersom den skulle inntreffe.

Risikomatrise m/ konklusjon m/ punkt for hendelsene fra sjekklisten over:

Konsekvens: Sannsynlighet:	1. Ubetydelig	2. Mindre alvorlig/ en viss fare	3. Betydelig/ kritisk	4 Alvorlig/ farlig	5. Svært alvorlig/ katastrofalt
5. Svært sannsynlig /kontinuerlig					
4. Meget sannsynlig/ periodevis, lengre varighet					
3. Sannsynlig /flere enkelttilfeller					
2. Mindre sannsynlig/ kjenner tilfeller	**4 5 9**				
1. Lite sannsynlig/ ingen tilfeller	**2 3 59**				

5. DE AKTUELLE HENDELSENE ER:

De aktuelle hendelsene er listet opp nedenfor i stigende rekkefølge etter **sannsynlighet/konsekvens**

PKT. 2 Fare for utglidning (er området geoteknisk ustabilt)?	**1 / 1**

Jfr. Arealis: ingen kjent erosjonsrisiko. Torgetmosen - Strømsmosen er en myr med stabile masser og det er skogsområder og fjell i dagen både mot vest og øst, spesielt ved kollene rundt feltet, både i øst og vest. Området har stabilt terreng.

Sannsynligheten for utglidning innen området synes derfor å være mindre sannsynlig.

Risikoen for jordskred er vurdert til å være mindre sannsynlig og av mindre alvorlig karakter. Ved anlegg av adkomstveien, bør en likevel nøye planlegge grøfter, stikkrenner og overflatevann- og dreneringssystemer for Torgettjernbekken. Dreneringsområde er foreslått i søndre del ved Østre Torget, med vegetasjonsskjerm på hver side av både bekk og veg.

PKT. 3 Flom / oversvømmelse i grunn?	**1/1**

Risikoen for flom på myra, i grunnen eller i bekken er vurdert som liten. Dreneringsgrøften sør i planområdet vil likevel måtte forventes å drenere noe vann, særlig i vårløsningen med smeltevann eller ved ekstremnedbør. Drenering med fangdammer vil kunne gi gode magasiner for flomvannet, forsinke og redusere flommen.

Grunnvannsnivået på Torgetmosen - Strømsmosen vil bli senket.

Sannsynligheten for uønsket hendelse er likevel liten og med relativt små mengder vann vil konsekvensen av uønsket hendelse være lav.

PKT. 4 Flom i elv/bekk, herunder lukket bekk?	**2/1**

Risikoen for flom i bekkene og i dreneringsgrøftene rundt Torgettjernet, er vurdert som liten. Atkomstveien, som krysser Torgettjernbekken, vil likevel måtte forventes å drenere noe vann, særlig i vårløsningen med smeltevann eller ved ekstremnedbør.

Sannsynligheten for uønsket hendelse er likevel liten og med relativt små mengder vann vil konsekvensen av uønsket hendelse være lav.

PKT. 5 Avrenning til bekker.	**2/1**

Risikoen for avrenning fra Torgettjernbekken til andre bekker er vurdert som liten. Atkomstveien innen planområdet vil likevel måtte forventes å drenere noe vann, særlig i vårløsningen med smeltevann eller ved ekstremnedbør.

Sannsynligheten for uønsket hendelse er likevel liten og med relativt små mengder vann vil konsekvensen av uønsket hendelse være lav.

PKT. 9 Nedbørutsatt (ekstremnedbør).	**2 / 1**

Generelt lite nedbørsutsatt. Mindre sannsynlig med flom og trolig ubetydelig konsekvens. Det kan derimot få merkbare konsekvenser, i alle fall i forhold til materielle verdier, hvis vi får en situasjon med vårflom og avrenning på frossen mark og det samtidig kommer ekstremnedbør.

Sannsynligheten for uønsket hendelse er likevel liten og konsekvensen av uønsket hendelse vil være lav.

PKT. 59 Kan det medføre risiko mht. forurensning av grunn / vassdrag?	**1 / 1**

Torvuttaksområdet vil kunne ha en viss risiko med hensyn til å kunne medføre fare for forurensning og avrenning til bekkene og videre til Østre Torget.

Sannsynligheten for uønsket hendelse som kan gi forurensning, er likevel liten og konsekvensen av uønsket hendelse vil være lav.

PML, p.12015, 21.09.2012, rev.: 01.11.2012.

Statens vegvesen

AREMARK KOMMUNE
Etat VPMT | Saksbeh EKR
10 OKT 2011
Ark.kode P L12
Ark.kode S
Sak nr. 11/261 | Dok.nr 8
Kopi SKR

Areal+ AS
v/Petter Mogens Lund
Storgata 64 A
2609 LILLEHAMMER

Behandlende enhet:	Saksbehandler/innvalgsnr:	Vår referanse:	Deres referanse:	Vår dato:
Region øst Avdeling Østfold	Arne Hunskaar - 69243603	2011/144824-003	p12015	07.10.2011

Detaljreguleringsplan for Torgetmosen - Strømsmosen torvuttak i Aremark kommune - igangsetting og høring av planprogram

Igangsetting av nevnte planarbeid er varslet med brev hit av 15.9.2011. Forslag til planprogram er samtidig lagt ut til høring.

Et område på 180 dekar, beliggende 1 kilometer nord for Strømsfoss og vest for fylkesveg 124, ønskes regulert til torvuttak med etterbruk som landbruksområde. Oppdragsgiver er Degernes Torvstrøfabrikk. Formålet er å sikre framtidige torvressurser for bedriften, angivelig for et lokalt og regionalt marked. I kommuneplanen for Aremark (2009) er området avsatt til LNF-område. I og med at tiltaket avviker fra kommuneplanen, vurderes det om tiltaket skal konsekvensutredes. Konsekvenser av tiltaket må uansett utredes som del av planbeskrivelsen.

Vi har følgende innspill:

Det må gjøres rede for hvor mye trafikk tiltaket vil skape, og hva dette vil få å si for trafikkavvikling på fylkesvegen og på aktuelle transportruter.

Torvuttaket må baseres på bare én avkjørsel fra fylkesvegen, og da med snuplass inne på egen grunn. Vi ser ingen grunn til at det her skal etableres to avkjørsler.

Det må reguleres sikttrekanter i avkjørselen (hensynssoner). Sikttrekantene skal være 6 x 120 meter, jf vegnormalene Håndbok 017 fig C.32. Vi legger til grunn at fylkesveg 124 (tidligere riksveg 124) er forkjørsregulert, har ÅDT ca 600 kjt og fartsgrense 80 km/t. Kravet til stoppsikt er 100 meter.
Innenfor sikttrekantene skal det ikke være sikthinder høyere enn 0,5 meter over vegenes plan. Det må tas med en bestemmelse om dette i reguleringsplanen.

I utgangspunktet gjelder en byggegrense på 50 meter fra fylkesvegens midtlinje, jf. veglovens § 29 og vedtak i Østfold fylkeskommune 18.2.2010. Et eventuelt ønske om redusert byggegrenseavstand må begrunnes i planbeskrivelsen.

Postadresse
Statens vegvesen
Region øst
Postboks 1010
2605 Lillehammer

Telefon: 815 22 000
Telefaks: 61 25 74 80
firmapost-ost@vegvesen.no

Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Værftsgate 7
1511 MOSS

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

Østfold *fylkeskommune*

AREMARK KOMMUNE
Etat VPMT Saksbeh EKR
27 OKT 2011
Ark.kode P L12
Ark.kode S
Sak.nr. 11/261 Dok.nr. 9
Kopi

Areal +
Storgt. 64
2609 LILLEHAMMER

Vår ref.: 2011/9674 - 67209/2011 **Deres ref.:** **Dato:** 25.10.2011

Aremark kommune. Detaljreguleringsplan for Torgetmosen-Strømsmosen torvuttak - varsel om oppstart og høring av planprogram

Vi viser til brev datert 15.09.2011. Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for uttak av torv, med tilhørende lager/hvilebrakker/kontor, atkomstveger og buffersoner.

Arealet er i kommuneplanens arealdel vist som LNF-område, og formålet er således *ikke* i samsvar med arealbruksformål i gjeldende kommuneplan.

Behov for konsekvensutredning

Det konkluderes i forslag til planprogram med at det ikke bør kreves konsekvensutredning for tiltaket. Etter KU-forskriftens § 3 bokstav d) skal detaljregulering som innebærer endringer av kommuneplan eller områderegulering vurderes etter forskriftens § 4. Vi er enig i at det i dette tilfellet ikke bør kreves en egen KU for tiltaket, forutsatt at planbeskrivelsen belyser aktuelle tema på en tilfredsstillende måte.

Planprogrammet

Planprogrammet er oversiktlig, men svært kortfattet, og gir begrenset informasjon om hvordan planen er tenkt utformet. Vi vil særlig peke på at følgende momenter må presiseres nærmere i programmet:

- Forholdet til friluftsinteressene i området må beskrives og vurderes.
- Naturverdiene i området og konsekvensene for naturmangfoldet må beskrives og vurderes, jfr. Naturmangfoldloven
- Det bør legges opp til en etappevis framdrift i uttaket, og hvor etterbruken kan etableres fortløpende. Dette må framgå av planen, og fastlegges i planprogrammet.
- Det er uklart hva det i programforslaget menes med "særskilt regulering" rundt tjernet, og dette bør presiseres nærmere i programmet. Det må klarlegges hvilke verneinteresser som blir berørt, og hvordan disse eventuelt kan ivaretas. Buffersonen som er vist på det utsendte kartet virker snever med tanke på bevaring av tjernet. Vi stiller også spørsmålstegn ved om det er mulig å bevare tjernet i noe nær naturtilstand når terrenget rundt senkes 3-4 meter i forhold til dagens nivå.

Vi viser for øvrig til innspillene til planarbeidet nedenfor. Disse bør også gjenspeiles i plaprogrammet.

Samfunnsplanavdelingen, Plan- og miljøseksjonen
Postadresse: Postboks 220, 1702 Sarpsborg
Kontoradresse: Oscar Pedersensvei 39, Sarpsborg
Telefon: 69 11 70 00, Telefaks: 69 11 70 70
E-post: sentralpost@ostfoldfk.no
Internett: http://www.ostfoldfk.no/
Org.nr.: 974 544 407

Innspill til planarbeidet

Planarbeidet må forholde seg til gjeldende fylkesplan. Denne finnes på fylkeskommunens hjemmeside www.ostfold-f.kommune.no under overskriften "fylkesplanlegging".

Ved utarbeiding av planen er det særlig viktig å vektlegge disse problemstillingene:

- *Framdrift og etterbruk.* Planen bør fastlegge en etappevis framdrift i uttaket. Planen må også gi klare føringer for etterbruken, og denne bør etableres raskest mulig etter at de enkelte uttaksetappene er avsluttet. Dette må framgå av planen, og fastlegges i planprogrammet. Vi forutsetter at etterbruken tar utgangspunkt i landbruksdrift. Vi vil komme tilbake med synspunkter på eventuelle andre formål dersom dette skulle være aktuelt. Vi anbefaler i tilfelle at dette tas opp med regionale myndigheter på et så tidlig tidspunkt som mulig.
- *Friluftsinteressene* i området må kartlegges og ivaretas i planen.
- *Flomfare.* Konsekvensene for vannhusholdningen i området må vurderes og beskrives. Risiko for flom må vurderes, og planen må utformes slik at skade så langt det er mulig unngås. I denne sammenheng må også virkninger av klimaendringer må vurderes, og hensyntas i planarbeidet i den grad det er relevant.

Andre viktige tema i det videre planarbeidet vil være:

- *Risiko- og sårbarhet.* Vi viser til plan- og bygningslovens § 4-3 som forutsetter at det ved utarbeidelse av planer for utbygging skal gjennomføres en risiko- og sårbarhetsanalyse for planområdet. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging.
- *Trafikkforhold.* Trafikksikkerhet må vektlegges, og planen må legge opp til god og sikker adkomst.

Kulturminner

Saken har vært forelagt Fylkeskonservatoren som uttaler at det ikke er kjent automatisk fredete kulturminner som har behov for særlig vern i planområdet. Vi ber om at følgende tekst blir tatt inn i reguleringsplanens fellesbestemmelser:

Dersom det under anleggsarbeider treffes på automatisk fredete kulturminner, eksempelvis i form av helleristninger, brent leire, keramikk, flint, groper med trekull og/eller brent stein etc., skal arbeidet øyeblikkelig stanses og Fylkeskonservatoren varsles, jf. Lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50, (Kulturminneloven) § 8.

Fylkeskonservatoren har ikke spesielle merknader til forslag til planprogram.

Planframstilling

Reguleringskart og bestemmelser må utarbeides i samsvar med MDs veiledningsmateriell. Vi viser i denne forbindelse bl.a til Miljøverndepartementets veileder *"Veiledning til forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealplan og digitalt planregister"* og *"Plankartsiden"* som finnes under departementets nettside www.planlegging.no. – "Veiledning om plan- og bygningsloven med forskrifter". Når det gjelder framstilling av formål som avløser hverandre i rekkefølge vises det bl.a. til omtalen i veiledrens kap. 3 under § 9, 5. ledd.Reguleringskart og formålskoding skal utformes i henhold til siste SOSI-standard. Data for karttemaene skal leveres i riktig koordinatsystem (EUREF89) og karttemaene bør være vektorisert.

Utskrift av kartet må påføres en målsatt målestokkslinjal slik at avstander kan leses uavhengig av forstørrelse. Skriftstørrelsen skal være lesbar.

Vi forutsetter også at planen følges av en planbeskrivelse, jfr. plan- og bygningslovens § 4-2. Det må være samsvar mellom plankart og bestemmelser.

Vi har ingen videre innspill på det nåværende tidspunkt, men forutsetter at vi får planforslaget til uttalelse i forbindelse med offentlig ettersyn.

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent av
Elin Tangen Skeide
konst. plansjef

Magnar Tveit

Kopi til:
Aremark kommune, 1798 Aremark
Fylkesmannen i Østfold, Postboks 325, 1502 Moss
Statens vegvesen Region øst, Postboks 1010 Skurva, 2605 Lillehammer

Geir Hardeng, Miljøvernavd., Fylkesmannen i Østfold 26.10.2011

Degernes Torv – ønsket torvuttak – samlet plan for uttak

Stort behov for å få en Samlet plan for torvuttak / råstoffuttak i Østfold.
Myrer, der det fra gammelt av er tatt ut en del torv (eks. Knatterødmosen i Varteig, Breidmosen i Skiptvet) må prioriteres foran gjenværende intakt / ugrøftet myr.

Torv anses som en "ikke fornybar" ressurs, lang tid til oppbygging, humifisering/omdannelse. Frigjør mye bundet CO2 og metan (CH4) fra myr (1 CH4 svarer til 20 CO2-ekvivalenter).

Gruppe 1: Myrer Degernes Torv ønsker uttak på, prioirtert liste:
1. Stormosen , Marker
2. Strømsmosen / Torgetmosen , Aremark
3. Olasmyr , Halden
4. Mosserødmosen , Aremark.

AREMARK KOMMUNE
Etat VPMT Saksbeh EKR
12 NOV 2012
Ark.kode P L12
Ark.kode S
Sak.nr. 11/261 Dok. nr. 10 (vedlegg)
Kopi

Gruppe 2: Myrer Degernes Torv ønsker vurdert for uttak på sikt:
Engemosen , Rømskog
Breidmosen , Spydeberg
Bredmosen , Skiptvet
Knatterødmosen , Sarpsborg
Breidmosen/Heensåsen, Rakkestad

Gruppe 3: Myrer Degernes Torv har vurdert av mulig interessante, men der uttak er uaktuelt pga status som naturreservater:
Svenken , Rakkestad
Bølnsmosen/Bærbymosen , Rakkestad
Breidmosen, Marker.
Nordre Kisselbergmosen , Rømskog
Kallakmosen , Trøgstad
Gulltjermosen , Spydeberg
Tranetjernmosen, Halden
Prestebakkemosen , Halden

Gruppe 4: Verneverdige myrer, ikke fredet, som ikke skal torvtas
Utarbeides av Miljøvernavd., fylkesmannen i Østfold, med noe ekstern bistand.

Myr i Østfold

Lite myr sml. med andre fylker, pga relativt lite nedbør, lav humiditet og "varmt" klima. Myrdannelse (forsumpningsmyr, ikke gjengroingsmyr) fremmes av nedbør og lav temp., dermed høy humiditet.

1/3 av Østfold ligger >150 m o.h., men har 3/4 av myrarealet. Grensekommunene har 1/3 av fylkets areal, men har 2/3 av myrarealet. Terrenget er høyere øst i fylket, mer nedbør / har lavere temperatur.

Myrarealet i Rygge redusert fra opprinnelig 8 % til <1 % av kommunen. Lite myr under marin grense. Alle store "Ra-myrer" er borte (rest Åkerbergmosen Ø, Råde). Grøfting til skogbruk særlig stor i 1930-årene. Omtrent halvparten av gjenværende myr var grøftet midt på 1970-tallet, hvorav de fleste større enkeltmyrer. Ytterligere er grøftet i ettertid, i tillegg til torvuttak. 1950-93 grøftet 180 km^2 myr og «vassjuk skogsmark». I tillegg myr grøftet uten bidrag, ikke innmeldt. Andel grøftet myr i dag ukjent. De aller fleste gjenværende, ikke fredete større myrer er i dag påvirket av grøfting.

Statsbidrag (skogkulturmidler) til grøfting av åpen/ikke skogdekt myr er bortfalt. Skogavgift kan brukes til nygrøfting etter godkjenning. "Grøfterensk" til dypere og mer drenerende grøfter, sammenliknet med gamle, dels gjengrodde grøfter.

Fylkesmannen i Østfold

KOPI

Areal+ AS

Storgt. 64 A
2609 LILLEHAMMER

AREMARK KOMMUNE
Etat VPMT | Saksbeh EKR
31 OKT 2011
Ark.kode P L12
Ark.kode S
Sak.nr. 11/261 | Dok.nr. 10
Kopi STK, SKB

Miljøvernavdelingen
Deres ref.: p12015
Vår ref.: 2011/6801 421.4 CHJ
Vår dato: 28.10.2011

Aremark kommune - varslet oppstart av detaljreguleringsplan og høring av forslag til planprogram for Torgetmosen/Strømsmosen torvuttak
Innspill

Vi viser til deres oversendelse datert 15.09.11 vedrørende varsel om oppstart av arbeid med detaljregulering for Torgetmosen/Strømsmosen torvuttak i Aremark kommune. Vedlagt følger også forslag til planprogram.

Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for uttak av torv, med tilhørende lager/hvilebrakke/kontor, 2 adkomstveger, buffersone og sikre etterbruk av nærings- og landbruksinteressene.

Vår primære oppgave i denne sammenheng er å se til at den nasjonale miljø- og arealpolitikken blir ivaretatt i den lokale planleggingen. Vi minner om at kommunen skal registrere arealendringer i KOSTRA. Størrelsen på arealbruksformålene bør derfor fremgå i planbeskrivelsen.

Vurdering
Arealet som foreslås regulert er, som opplyst i planprogrammet, avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanens arealdel. Her er det byggeforbud for tiltak som ikke er i samsvar med formålet.

Vi er av den oppfatning at lokalisering av slike tiltak hører hjemme i en overordnet og langsiktig planlegging, der man har bedre oversikt over den samlete konsekvensen slike tiltak medfører. Vi vil i områder som er potensielt viktige for naturmangfold ikke akseptere nye inngrep uten at det foreligger et faglig beslutningsgrunnlag hva angår konsekvenser for naturmangfoldet.

Dette området er ikke klarert for torvuttak i kommuneplanens arealdel og er derfor ikke utredet med tanke på slik virksomhet tidligere. Siden foreslått plan ikke er i samsvar med overordnet plan mener vi det først må redegjøres for virksomheten og utredes alternative lokaliseringer. En utredning må redegjøre for realistiske alternative områder for torvuttak, inkludert eventuelle eksisterende områder som er avklart i kommuneplanens arealdel. Dette vil gi et bedre beslutningsgrunnlag for å vurdere om dette området bør prioriteres eller ikke.

Vi har også mottatt varsel om oppstart av uttak av torv på Stormosen i Marker kommune. Der har miljøvernavdelingen varslet innsigelse til planen.

Naturmangfoldloven legger vesentlig vekt på bærekraftig bruk av naturen. Loven omfatter all natur, og alle sektorer som forvalter natur eller fatter beslutninger som har konsekvenser for natur. Naturmangfoldloven skal benyttes i skjønnsutøvelse etter blant annet plan- og bygningsloven. Bestemmelsene i kapittel II skal samordne forvaltningen etter flere lover ved å gi felles mål og prinsipper. §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Dette innebærer blant annet at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap avhenger av tiltakets omfang. Naturmangfoldloven innebærer også et lovfestet "føre-var"-prinsipp og at et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Dette myrområdet skal være kartlagt på 70-tallet. Det er viktig at eksisterende kunnskap om området innhentes. Det må også vurderes om det bør gjøres en ny undersøkelse av området, med tanke på at eksisterende kartlegging er gammel.

Det bør utredes om friluftsinteresser i området blir negativt berørt. En ev. etterbruk som ikke er tilbakeføring til naturområde eller landbruksareal vil også måtte utredes og må være i samsvar med rikspolitisk retningslinje for areal- og transportplanlegging. En tilbakeføring til naturområde bør ta utgangspunkt i omkringliggende og naturlig tilhørende naturtyper.

Planen må utarbeides med klar henvisning til overordnede planer og styringssignaler. Alle planer skal ved offentlig ettersyn ha en planbeskrivelse, jfr. § 4-2. Forholdet til krav om konsekvensutredninger må tydeliggjøres. Detaljreguleringer som innebærer endring av kommuneplan skal vurderes etter Forskrift om konsekvensutredninger § 4. Dersom planen kommuner i konflikt med biologiske verdier kan dette medføre krav om konsekvensutredning. Det må uansett redegjøres for alternative områder for torvuttak, da dette området ikke er avklart i kommuneplanens arealdel.

Vi vil komme nærmere tilbake til saken dersom planen legges ut til offentlig ettersyn.

Med hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent av

Geir Gartmann e.f.
seniorrådgiver

Carl Henrik Jensen
rådgiver

Saksbehandler: Carl Henrik Jensen

Kopi til:

Statens vegvesen Region Øst	Postboks 1010 Skurva	2605	Lillehammer
Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	Sarpsborg
Aremark kommune	Rådhuset	1798	Aremark
Marker kommune	Postboks 114	1871	Ørje

ARENDAL KOMMUNE
Rådm. STK
08 ... 2012
L12
11/261 14
SKB

AR
Avd. Lillehammer ...
2009 ...

2 1 av 4

Mottatt = 11.10.11.

23.08-2011

Blåvingevannymfe *Calopteryx virgo*: Hunn i bekken ut fra kulpen S for Gørrtjern.

Vanlig metallvannymfe *Lestes sponsa*: 10 ind. ved kulpen S for Gørrtjern. 10 ind. ved Gørrtjern. 25 ind. ved nordre Brutjern.

Vanlig øyenstikker *Aeshna juncea*: 5 revirhevdende hanner fløy på myra. 3 hanner ved kulpen S for Gørrtjern. 3 hanner ved Gørrtjern. 4 hanner ved nordre Brutjern

Blågrønn øyenstikker *Aeshna cyanea*. Hann ved kulpen S for Gørrtjern.

Aeshna sp. En ubestemt Vanlig/Torvmoseøyenstikker fløy sentralt sør på myra i de våteste partiene, noe som kan tyde på torvmoseøyenstikker. Disse artene er vanskelig å bestemme uten å ha de innfanget.

Brun øyenstikker *Aeshna grandis*: 2 ind. fløy nord på myra. 2 ind. ved Gørrtjern. En av de vanligste norske artene som kan sees "overalt" i mindre antall.

Kongeøyenstikker *Cordulegaster boltoni*: 1 hann jaktet sentralt på myra. 1 hann ved Nordre Brutjern. Arten er avhengig av rennende bekker og elver gjennom skogsmark. De påviste ind. er således streifere.

Vanlig metalløyenstikker *Somathochlora metallica*. 1 hann patruljerte ved Gørrtjern

Firflekklibelle *Libellula quadrimaculata*: 4 ind. fløy sentralt på myra. Normalt ville arten flydd tallrikt, men besøket gjort i slutten av flygetiden.

Svart høstlibelle *Sympetrum danae*: Fløy i større antall på myra – 200+ind. 20 ind. ved nordre Brutjern. Arten flyr ofte tallrikt ved de fleste vann, spesielt ved sumpvann og myrer.

Blodrød høstlibelle *Sympetrum sanguineum*. Yngre hann notert sør på Stormosen. Hann ved nordre Brutjern. Arten er plassert på norsk rødliste som sterkt truet.

Magne Pettersen, 10/10.11

Øyenstikkere i Brutjernområdet:

Blåvingevannymfe *Calopteryx virgo*: Notert ved Nordre Brutjern med en hann 23.06.1988, 2 hanner 05.08.1988 samt en hann 22.06.1989. Holder normalt til ved sakteflytende bekker og småelver med sandbunn og tett vegetasjon. Bekken ut fra sørenden av søndre Brutjern er derfor optimal for arten. Flyr juni-aug.

Vanlig metallvannymfe *Lestes spons*: Arten flyr vanlig i Nordre Brutjern. Største antall notert 100 ind. 05.08.1988. Dette er en vanlig art som flyr på flere typer habitater i perioden ultimo mai-medio september.

Rødøyevannymfe *Erythromma najas*: Arten forekommer tallrik i Nordre Brutjern. Største antall notert er 100 ind. 22.06.1989. Arten forekommer ved stillestående vann der det finnes flyteblader, men kan også forekomme ved stilleflytende bekker der strømmen ikke for sterk til at flyteblad kan vokse. Flyr i perioden juni-august

Vanlig blåvannymfe *Coenagrion hastulatum*: Arten er notert i mindre antall ved nordre Brutjern. Største antall er notert med 50 ind. 22.06.1989. En vanlig forekommende art som flyr på en rekke biotoper bl.a tjern og myrer. Flyvetid mai-august.

Armert blåvannymfe *Coenagrion armatum*: 10 ind. notert ved nordre Brutjern 25.06.1986 og 30 ind. samme sted 06.05.1990. En forholdsvis sjelden art i Østfold. Holder til i stillestående vann med mye overflate vegetasjon. Den er den første som kommer på vingene av vannymfene og flyr mai-juli.

Variabel blåvannymfe *Coenagrion pulchellum*: Notert i mindre antall ved nordre Brutjern. Største antall er med 50 ind. 23.06.1988. En vanlig art som flyr ultimo mai-juli ved sjøer, dammer, myrer etc.

Fjelløyenstikker *Aeshna caerulea*: En nordlig art med et fåtall observasjoner i Østfold. En voksen hann notert ved nordre Brutjern 06.07.1987. Arten foretrekker myrer i skogsmark og flyr juli-august.

Brun øyenstikker *Aeshna grandis*: Notert med opptil 10 ind. ved nordre Brutjern. Arten er vanlig og kan sees flygende "overalt" fra slutten av juli-okt.

Vanlig øyenstikker *Aeshna juncea*: Notert med opptil 10 ind ved nordre Brutjern. Som navnet tilsier, en vanlig art som forekommer oftest i næringsfattige miljøer, men ikke alltid. Flyr juni-sept.

Smaragdøyenstikker *Cordulia aenea*: Arten flyr vanlig i mindre antall ved nordre Brutjern. Største antall er notert med 20 ind. 23.06.1988 og 10 ind. 06.07.1987. En vanlig art som påtreffes i de fleste ferskvannsmiljøer i perioden ultimo mai-juli.

Vanlig metalløyenstikker *Somathochlora metallica*: Notert fåtallig ved nordre Brutjern. Største antall ble gjordt 05.08.1988 da 5 ind. ble loggført. En vanlig art som kan påtreffes både i rennende og stillestående vann ultimo mai-august (september).

Firflekklibelle *Libellula quadrimaculata*: Flyr vanlig i større antall ved nordre Brutjern, med opptil 50 ind. notert 22.06.1989. En av våre vanligste øyenstikkere som forekommer på en rekke forskjellige biotoper som bl.a næringsrike vann og myrer. Flyr ultimo mai- primo september.

Vannlilje-torvlibelle *Leucorrhinia caudalis*: En meget sjelden øyenstikkerart! Først påvist i nordre Brutjern 25.06.1986, deretter i søndre Brutjern samt Gørtjern 06.07.1987. Maks antall notert er 10-15 hanner i nordre 06.07.1987 og 20 hanner i søndre samme dag. Bestanden ser ut til å være ganske stabil da de seneste loggføringene viser 10 hanner ved kontroll av østsiden av nordre Brutjern 15.06.2010 og 3 hanner ved et kort besøk 11.07.2011. Arten er registrert flygende i området mellom 07.06-11.07.
Brutjerna med småvanna rundt (Steintjern, Aborrtjernet samt Gørrtjernet vest for søndre Brutjern) er Norges viktigste tilfluktsted for denne sjeldne øyenstikkeren. Arten er vurdert som truet i Norge og ble fredet etter naturvernloven i 1992. Vannlilje-torvlibella omfattes av internasjonale avtaler om vern og er oppført på Bernkonvensjonens liste.
Arten er også påvist lengre sør, i Stikletjern, Solerudtjern og Skinnarbutjern . Marker kommune har således et stort ansvar for bevaring av arten.
Se forøvrig link:**http://www.dirnat.no/multimedia.ap?id=44911**

Grå torvlibelle *Leucorrhinia albifrons*: Det foreligger kun 2 funn av 15 ind. 22.06.1989 samt registrering ved både nordre og søndre Brutjern 09.07.1999. Årsaken til at ikke Grå torvlibelle ikke er registrert ved alle sommerturer i området er noe uklart. Årsaker kan være den noe senere flygetid enn Vannlilje-torvlibelle, eller at den vandrer inn fra områder lenger sør, for så forsvinne igjen etter noe tid, til neste innvandringsbølge. Dette er også en av de altfor få øyenstikkerartene i Norge som er fredet og står på den norske rødlista under nær truet. Grå torvlibelle står også oppført på Bernkonvensjonens liste. Se forøvrig IUCN Red List of Threatened Species.

Liten torvlibelle *Leucorrhinia dubia*: Flyr vanlig i mindre antall med maks. registrerte 20 ind. i nordre Brutjern 11.07.1987. En vanlig art som trives best i sure miljøer som f.eks myrer. Flygetid ultimo mai-juli.

Østlig torvlibelle *Leucorrhinia rubicunda*: Flyr i mindre antall ved nordre Brutjern. Største antall registert er 10 ind. 22.06.1989. Larvene klarer seg bedre i samvær med fisk enn larvene til den lille Torvlibella. Derfor er denne arten mer tilpassningsdyktig til forskjellige miljøer. Flyr mai-juli.

Stor torvlibelle *Leucorrhinia pectoralis*: Enkeltind. er påvist i nordre Brutjern 06.07.1987 og 05.06.2010, og må således regnes som sjeldent forekommende. Flyr mai-juli.
Kongen i statsråd kunngjorde 21.12.2001 at 3 øyenstikkere skulle fredes i Norge. Sammen med Vannlilje-torvlibelle og Grå torvlibelle innbefattet dette også den Store torvlibella. Den

står på den norske rødlista som nær truet grunnet at mange av dens habitater er forsvunnet i senere tid.

Svart høstlibelle *Sympetrum danae*: En vanlig art som oftest forekommer ved dammer, myrer og diker. Flyr fåtallig i Brutjerna med maks registrering 20 ind. 05.08.1988.

Rødbrun høstlibelle *Sympetrum striolatum*: Få besøk er gjort i området ultimo aug.-okt noe kun en observasjon av 2 ind. nordre Brutjern 28.09.1987 viser. Høstlibellene er generelt lite kartlagt iområdet.

Olsvik, H. & Dolmen, D. 1992. Distribution, habitat, and conservation status of threatened Odonata in Norway. Fauna norv. B. 39: 1-21

(5) 1 av 2

Miljørettet helsevern
i Indre Østfold IKS

Storgt. 15 - Pb. 173 - 1851 Mysen
47 89 00 90 - post@mhvio.no
www.mhvio.no
Org.nr: 886 110 502

Areal Pluss

2609 LILLEHAMMER

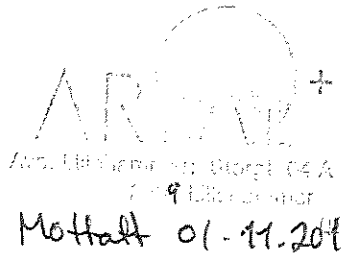

Dato: 31.10.2011
Journalnr: 00379 / 11
Sakarkiv: 215
Sted-/personarkiv: 401810
Saksbeh: BH
Deres ref: p12015

Uttalelse i forbindelse med varsel om oppstart av arbeid med detaljreguleringsplan samt høring av forslag til planprogram for Torgetmosen- Strømsmosen torvuttak, Aremark kommune

MHVIØ uttaler seg om forhold som kan være av helsemessig betydning, med bakgrunn i Forskrift om miljørettet helsevern (MHV-forskriften) 2003 nr 486. Forskriften er hjemlet i Lov om helsetjenesten i kommunene § 4a. Kommunens myndighet og gjøremål etter denne paragrafen, er delegert til MHVIØ IKS ref. delegasjonsvedtak av 29.04.2004.

Bakgrunn
Uttalelsen gjelder Gnr/Bnr 71/1, 3, 4 og Gnr/Bnr 71/42 i Aremark kommune. Planens hovedformål er å legge til rette for uttak av torv, m/tilhørende lager/hvilebrakke/kontor, 2 adkomstveger, buffersone og sikre etterbruk av nærings- og landbruksinteressene. Planområdet er på ca 180 da.

Planområdet er beliggende like vest for Rv. 105, nord for Strømsfoss, sør for Øymarksjøen i Aremark kommune. I planprogrammet framkommer vurderinger av mulige konsekvenser av planen/tiltaket, med krav om utredning der eventuelle konsekvenser kan komme i konflikt med ulike tema, deriblant helsehensyn. Tiltaket er vurdert til ikke å komme i konflikt med brukerinteresser eller helsehensyn (punkt c), g) og i) i tabell s 8 i planprogrammet). Risiko for alvorlige ulykker, ras, skred eller flom skal konsekvensutredes.

Vår uttalelse
Slik planprogrammet foreligger, er det så langt vi kan se ivaretatt vurderinger omkring helsehensyn og hensyn til omgivelser og brukerinteresser i tråd med forskrift om miljørettet helsevern og bestemmelser om konsekvensutredning (beskrevet over). Vi vil likevel presisere at all virksomhet knyttet til virksomheten omfattes av MHV-forskriften (som for eksempel mulige utslipp til luft grunn eller vann også fra trafikk, brakker og eventuelt annen tilknyttet virksomhet).

Vi har ingen ytterligere kommentarer til planprogram og planlagt detaljregulering av området, og viser generelt til forskrift om miljørettet helsevern, og spesielt til vedlagte paragrafer.

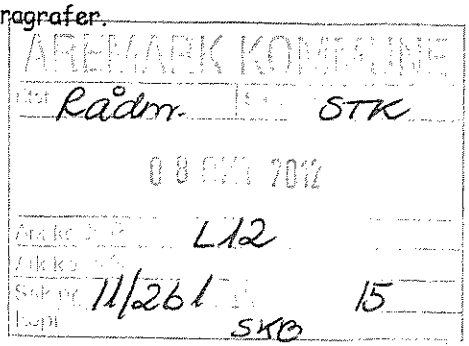

Med hilsen

Birgitte Henriksen
Miljøingeniør

Utdrag fra Forskrift om miljørettet helsevern:

(5) 2 av 2.

§ 3 MHV-forskriften *Forholdet til annet regelverk*:
"Helsehensyn skal så langt som mulig ivaretas gjennom ordinære prosesser knyttet til planlegging og godkjenning av virksomheter og eiendommer. Der annet regelverk fastsetter helsebegrunnede krav eller normer, skal det tas utgangspunkt i disse ved vurderingen av hvorvidt forskriftens krav til helsemessig tilfredsstillende drift, jf kap 3, er oppfylt.

§ 7 *Overordnet krav:*
"Virksomheter og eiendommer skal planlegges, bygges, tilrettelegges, drives og avvikles på en helsemessig tilfredsstillende måte, slik at de ikke medfører fare for helseskade eller helsemessig ulempe.

Med helsemessig ulempe menes forhold som etter en helsefaglig vurdering kan påvirke helsen negativt og som ikke er helt uvesentlig.

Når det er grunn til å anta at planlagte eller eksisterende virksomheter og eiendommer kan medføre fare for helseskade eller helsemessig ulempe, skal den ansvarlige for virksomheten utføre de beskyttelsestiltak og ta de forholdsregler som ellers er nødvendige for å forebygge, hindre eller motvirke at slik virkning oppstår".

§ 8 *Beliggenhet*
"Ved valg av beliggenhet for nye virksomheter og ved vesentlige endringer og utvidelser av eksisterende virksomheter skal det blant annet tas hensyn til **trafikkforhold, tilgjengelighet, forurensning, støy, klimaforhold og risikofaktorer i miljøet, samt områdets utforming og topografi**. Dette gjelder både miljøfaktorer som kan få innvirkning på virksomhetene, og miljøfaktorer som virksomhetene kan påføre omgivelsene".

§ 9 *Helsemessige ulemper som virksomhet eller eiendom påfører omgivelsene*
"Virksomheter og eiendommer skal planlegges, drives og avvikles, slik at følgende krav til miljøfaktorer overholdes når det gjelder den belastning omgivelsene påføres:

a) Ved etablering og bruk av støykilder skal det tilstrebes lavest mulig støynivå. Støy og vibrasjoner skal ikke medføre helsemessig ulempe eller overskride helsemessig forsvarlig nivå.
b) **Forurensning i form av utslipp til luft, grunn eller vann skal ikke medføre fare for helseskade eller helsemessig ulempe.**
c) Virksomheter skal planlegges, drives og avvikles slik at ulykker og skader forebygges
d) Virksomheter skal håndtere og oppbevare avfall på en helsemessig forsvarlig måte.
e) **Virksomheter skal drives slik at luktplager som er til helsemessig ulempe for omgivelsene unngås.**

§ 12 *Ansvar og internkontroll*
Den ansvarlige for en virksomhet eller en eiendom skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll for å påse at kravene i kapittel 3 og kapittel 4 etterleves. Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve kravene i denne forskriften. Plikten til internkontroll etter første ledd omfatter ikke boliger og fritidseiendommer.

SØKNAD OM DISPENSASJON FRA REGULERINGSPLAN SJØVIK - FRADELING AV TOMT GNR 18 BNR 7 FNR 2

Styre/råd/utvalg	Arkivsak nr.	Arkiv
Plan- og utviklingsutvalget	12/254	//

Sektor: VIRKSOMHET PLAN MILJØ OG TEKNIKK

Saksbehandler: FLI

Sak nr.:	Utvalg	Møtedato
32/12	Plan- og utviklingsutvalget	06.12.2012

Innstilling:

1. I medhold av Plan- og bygningsloven § 19-2, gis det dispensasjon fra reguleringsplan for Sjøvik-Kirkeng for fradeling av tilleggsareal fra regulert friluftsområde/grøntbelte ihht søknad mottatt 25.06.2012. Tilleggsarealet blir til utvidet tomt for fritidsbebyggelse.
2. I medhold av Plan- og bygningsloven § 20-1, bokstav m, godkjennes søknad om fradeling av inntil 275 m^2 tilleggsareal mot sørøst som vist på revidert kartskisse datert 01.11.2012, dvs ca 10 fra eksisterende markert tomtedele, dette med forbehold om at plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter etterfølges. Tilleggsarealet vil få eget gårds- og bruksnummer.
3. Ihht søknad mottatt 25.06.12, gis det i medhold av Plan- og bygningsloven § 20-1, bokstav m, tillatelse til deling av eksisterende tomt gnr. 18 bnr. 7 fnr. 2 til grunneiendom, i henhold til reguleringsplan for Sjøvik – Kirkeng. Det gis dispensasjon for plassering av grensepunkt merket P 1 inntil 2,5 m lenger nord enn det reguleringsplanen angir. Tomten vil få nytt gårds- og bruksnummer.
4. De fradelte arealene som til sammen skal danne den nye fritidseiendommen skal sammenslås.
5. Det må sendes inn søknad om dispensasjon for tilbygg av hytta på eiendommen. Tilbygget kan ikke overskride 10 kvm BRA, og må være plassert på baksiden av hytta, fra vannet.
6. Oppmålingsforretning av hele tomten inkludert tilleggsareal må utføres ihht matrikkelloven.

Vedlegg:

Søknad om dispensasjon, mottatt 25.06.12
Situasjonskart i 1:500 datert 01.11.2012.
Reguleringsplankart Kirkeng-Sjøvik.

Sammendrag:

Kommunen har mottatt søknad om dispensasjon fra Reguleringsplan for Sjøvik-Kirkeng og søknad om deling/rekvisisjon av oppmålingsforretning. Tiltaket omfatter deling til ny grunneiendom og dispensasjon for fradeling av tilleggsareal. Saken er sendt på høring og fremmes for plan og utviklingsutvalget med forslag om at det gis dispensasjon.

Sak 32/12

Saksopplysninger:

Søker: Oddvar og Reidun Ekeli, og Vegard Mathisen og Maria Bakken.
Eiendom: Gnr 18 bnr 7 - Sjøvik. Festetomt fnr 2.

Kommunen har mottatt søknad, datert 25.06.12 om dispensasjon fra reguleringsplanen for Sjøvik – Kirkeng. Det søkes om dispensasjon for utvidelse av tomt med gnr. 18 bnr. 7 fnr. 2.
I tillegg søkes det om fradeling av festetomten gnr 18 bnr 7 fnr 2 til ny grunneiendom. Tomten har betegnelsen E 12 på reguleringsplanen for Sjøvik – Kirkeng.

Eiere av fritidseiendommen og hjemmelshaver til grunneiendommen søker felles om dispensasjon for ett tilleggsareal og om deling av festet fritidseiendom til grunneiendom, innenfor reguleringsplan for Sjøvik-Kirkeng.

Eksisterende hyttetomt er liten og tilleggsarealet blir fra vannet. Det er ønskelig å utvide tomta 10 meter mot sørøst. Der er området avsatt til spesialområde – friluftsområde/grøntbelte.

Det er ikke samsvar med utearealet som benyttes til fritidsboligen i dag og tomtegrensen i reguleringsplanen. Tomten strekker seg 3-4 m lenger øst enn det planen viser og 2 m lenger nord.

Eksisterende tomt er på kun 285 m^2, og hytteeier har ønske om å utvide med et soverom på sikt.
Ca 3 m bredt belte øst for gjeldende tomtegrense benyttes til fritidseiendommen i dag.
Med nytt tilleggsareal vil fritidseiendommen totalt bli på ca 580 m^2.

Tiltaket omfattes av reguleringsplan for Sjøvik-Kirkeng og fritidseiendommen vises til fritidsbebyggelse. Denne befinner seg inne i ett belte langs vannet som er vernesone arkeologi. Området bak hytta der tilleggsarealet ønskes er friluftsområde/grøntbelte.

Tilleggsarealet er avhengig av dispensasjon og søknaden er sendt på høring.

Fylkesmannen Miljøvernavdelingen sier i sin uttalelse dat. 11.10.2012 ref 2012/6660 421.4 OMA at de ikke vil ha noen innvendinger mot en eventuell dispensasjon forutsatt at det settes vilkår vedrørende de elementer som nevnt i deres vurdering.
Det sies at for å bebygge tilleggsarealet må det søkes om dispensasjon, og tilbygget må plasseres i bakkant av hytta, vekk fra sjøen og de anbefaler at nytt tilbygg ikke overskrider 10 kvm BRA.
Kopi av høringsuttalelsen er vedlagt.

I Østfold Fylkeskommune er det kun kulturminneseksjonen som har uttalelse. De sier i skriv datert 02.10.2012 ref. 2012/7996 at de ikke har motforestillinger til utvidelse av tomten, men det er viktig at fredet kulturminne/steinalder boplass ikke skades.
Den vanlige varslingsplikten ved påtreff av automatisk fredete kulturminner må etterfølges.

Vurdering:

Kommunens adgang til å gi dispensasjon er avgrenset, det kreves at hensynene bak den bestemmelsen/planformålet det dispenseres fra ikke blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må det foretas en interesseavveining, der fordelene ved tiltaket må vurderes opp mot ulempene. Det må foreligge en klar overvekt av hensyn som taler for dispensasjon.

Festetomta med gnr 18 bnr 7 fnr 2 er betydelig mindre i størrelse enn de aller fleste andre tomter innenfor reguleringsplanen for Sjøvik – Kirkeng.

Kommunen ser det som riktig at også fritidsbebyggelse kan ha en hensiktsmessig størrelse og god planløsning med for eksempel eget soverom.

For tilleggsarealet i øst kan eksisterende tomteskille være utgangspunktet for nytt 10 m bredt tilleggsareal. I forhold til reguleringsplanen blir dermed tilleggsarealet på ca 275 kvm.
I nord er det 2-3 m av tomten som befinner seg utenfor det reguleringsplanen viser, og dette arealet anses å kunne inngå i ny hyttetomt.

Høringsuttalelsene bør etterfølges og det settes vilkår til at tilbygget må plasseres på baksiden av hytta og fra vannet. Tilbygget kan maks være på 10 kvm bruksareal (BRA).
Dette innebærer at reguleringsbestemmelsenes 18 % bebygd areal ikke gjelder, men kun kan utvides innenfor vilkår for dispensasjon.

Ved søknad om tiltak for tilbygget må kravet fra kulturminnemyndigheten etterfølges.

Deling av eiendommen må foretas ihht reguleringsplan og etter dispensasjon, og oppmålingsforretningen må utføres etter matrikkelloven.

Administrasjonen ser på dette som en relativt kurant sak, og foreslår at dispensasjonssøknaden imøtekommes.

Aremark kommune

AREMARK KOMMUNE
Etat VPMT | Saksbeh EKR
25 JUN 2012
Ark.kode P 18/7
Ark.kode S
Sak nr. 12/254 | Dok nr 1
Kopi SKB

Søknad om dispensasjon fra reguleringsplan Sjøvik – Kirkeng

Vi søker om å fradele tomt E 12 på reguleringsplanen for Sjøvik – Kirkeng.
Tomta som i dag har gnr. 18 bnr. 7 fnr. 2 ønskes fradelt, og opprettet som ny grunneiendom med eget gårds- og bruksnummer.

Samtidig søker vi dispensasjon fra reguleringsformål friluftsområde/grøntbelte for å utvide tomta 10 meter mot sørøst. Se vedlagte kartskisse. Tomta, slik den framstår på reguleringsplankartet ligger med hele sitt areal innenfor et område som har reguleringsformål vernesone arkeologi. Arealet det søkes dispensasjon for vil bli liggende innenfor et område som i reguleringsplanen har formål friluftsområde/grøntbelte, da tomta i sørøst har felles grense med formålsgrensen.
Tomta og hytta er i dag veldig små.Tomta er ca 330kvm. Grunnen til at vi søker om utvidelse av tomta, er at hytteeier ønsker på sikt å utvide hytta med ett soverom. Vi kan ikke se att den lille utvidelsen vil ha noen betydning for noen.

Aremark,

Reidun Ekeli
Hjemmelshaver

Oddvar Ekeli
Hjemmelshaver

Vegard Mathisen
Fester

Maria Bakken
Fester

SITUASJONSKART

AREMARK KOMMUNE

Gnr/Bnr: Sjøvik_A18-7-2 Målestokk: 1:500

Adresse: 1798 Aremark

Dato: 01.11.2012

Avd.ingeniør: Kjell Roger Ruud

Vår referanse:

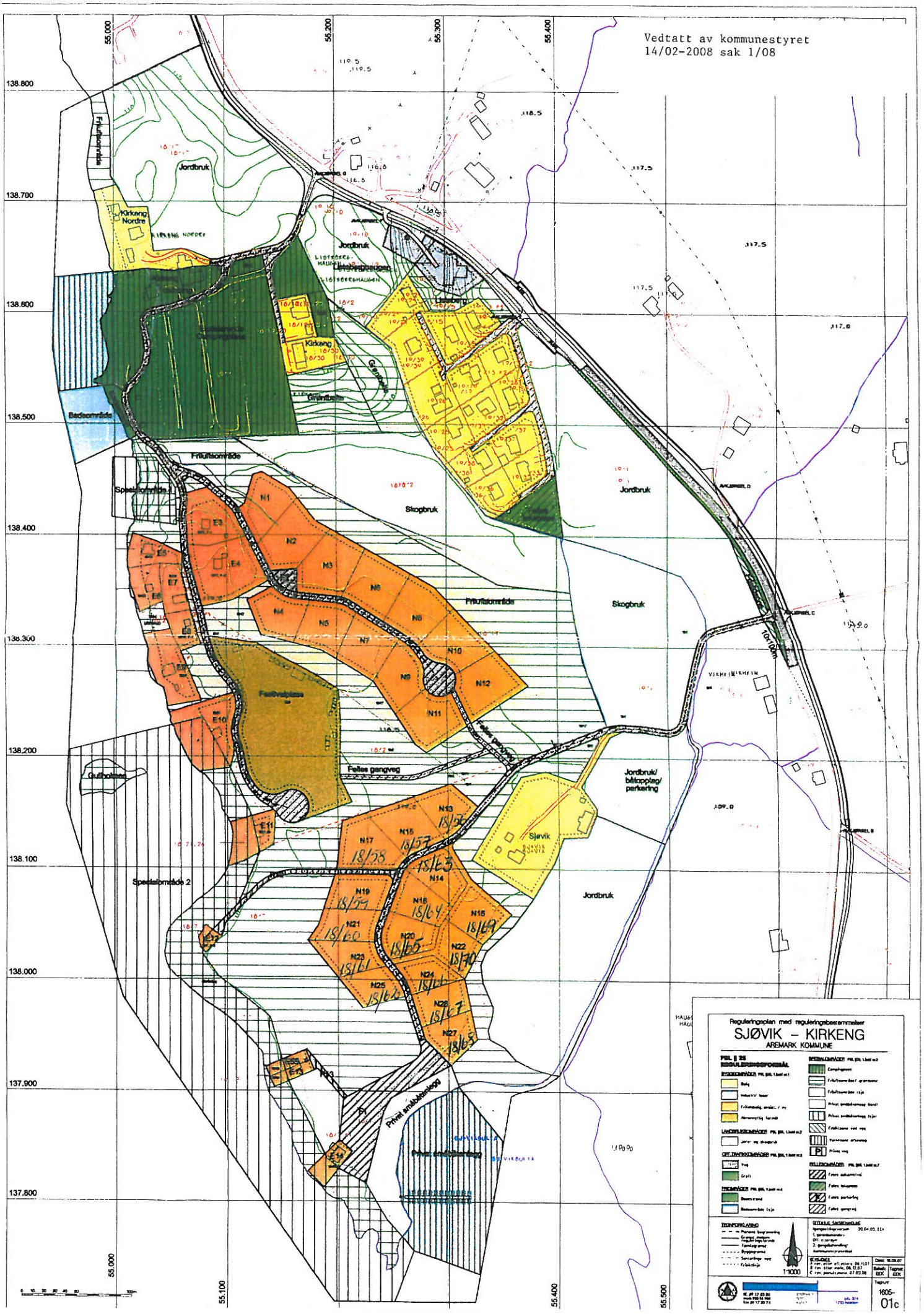
Vedtatt av kommunestyret
14/02-2008 sak 1/08
Reguleringsplan med reguleringsbestemmelser
SJØVIK – KIRKENG
AREMARK KOMMUNE
1:1000
1605-01c

KLAGE PÅ VEDTAK I PLAN OG UTVIKLINGSUTVALGET 13.09.2012 SAK 20/12. AVSLAG PÅ DISPENSASJON FOR MINDRE TILBYGG. GNR 42 BNR 1 FNR 8 - ØSTENSVIG

Styre/råd/utvalg	Arkivsak nr.	Arkiv
Plan- og utviklingsutvalget	12/243	//

Sektor: VIRKSOMHET PLAN MILJØ OG TEKNIKK

Saksbehandler: FLI

Sak nr.:	Utvalg	Møtedato
20/12	Plan- og utviklingsutvalget	13.09.2012
33/12	Plan- og utviklingsutvalget	06.12.2012

Innstilling:

Klage datert 03.10.2012 på vedtak sak 20/12 i PUV 13.09.2012 tas ikke til følge, den inneholder ikke nye momenter i forhold til tidligere behandling.
Søknad om dispensasjon fra byggeforbudet i 100 m sonen, jfr. kommuneplanens arealdel § 1.2 og plan- og bygningsloven § 1.8, mottatt 18.06.2012 avslås med hjemmel i 19 i plan- og bygningsloven. Det foreligger ikke en klar overvekt av fordeler for dispensasjon for utvidelser av fritidsbebyggelsen så den blir ytterligere i strid med retningslinjene.

Plan- og utviklingsutvalget behandlet saken den 13.09.2012, sak nr. 20/12

Behandling i utvalget:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Søknad om dispensasjon fra byggeforbudet i 100 m sonen, jfr. kommuneplanens arealdel § 1.2 og plan- og bygningsloven § 1.8, mottatt 18.06.2012 avslås med hjemmel i 19 i plan- og bygningsloven. Det foreligger ikke en klar overvekt av fordeler for dispensasjon for utvidelser av fritidsbebyggelsen så den blir ytterligere i strid med retningslinjene.

Vedlegg:

Klage datert 03.10.2012.
Søknad om dispensasjon dat 18.06.2012.
Situasjonskart, målebrevskart i 1:500.
Tegninger av nytt tilbygg.

Sak 33/12

Sammendrag:

Det er mottatt klage på ett vedtak i plan og utviklingsutvalget den 13.09.2012. Thor E. Sætre og Elisabeth Jensen klager på avslaget til sin dispensasjonssøknad for en mindre utvidelse av takoverbygg på sin hytte i 100 m sonen ved Aspern. Rådmann foreslår at klagen ikke tas til følge.

Saksopplysninger:

Eiendom:	Gnr 42 bnr 1 fnr 8, Ingeniørstranda på Østensvigneset.
Klager:	Thor Egil Sætre, Skiferveien 12, 1784 Halden.
Fester og klager:	Elisabeth Jensen.

Tiltaket omfatter en mindre utvidelse av en fritidsbolig hvor det tidligere er gitt dispensasjon for ett større vinkeltilbygg.

Etter dette tilbygget er oppført søkes om ytterligere ett tilbygg, og selv om dette er lite ble det vurdert å være avhengig av dispensasjon.
Under denne dispensasjonsbehandlingen var bla vurderingen at tak over inngang kan løses med ett mindre overbygg uten stolper, og at overbygd grillplass kan løses med enkle demonterbare innretninger.
Arealbegrensningen anses allerede overskredet i forhold til gjeldende praksis i 100 m sonen, hvor også BYA bebygd areal legges til grunn. Takoverbygg understøttet av stolper vil gi øking av bebygd areal.

Tidligere vedtak i PUV plan og utviklingsutvalget ble som følger:

Søknad om dispensasjon fra byggeforbudet i 100 m sonen, jfr. kommuneplanens arealdel § 1.2 og plan- og bygningsloven § 1.8, mottatt 18.06.2012 avslås med hjemmel i 19 i plan- og bygningsloven. Det foreligger ikke en klar overvekt av fordeler for dispensasjon for utvidelser av fritidsbebyggelsen så den blir ytterligere i strid med retningslinjene.

Klage på vedtak:

Tiltakshavere og eier sier i sin klage datert 03.10.2012 at det omsøkte takoverbygget vil være til stor nytte, dette for å ha fottøy og yttertøy under tak. Det vil også gi vesentlig beskyttelse for utgangsdøren. De sier at tidligere tilbygg var for stort til å plasseres på dette stedet.

De bemerker at bruksarealet blir på 86 kvm, og sier at det er feil å medregne takoverbygg og utspring i bebygd areal.

Det vises til kommunens opplysninger om at ett takoverbygg på 1 m uten stolper kan oppføres uten dispensasjon, at det mangler kun 65 cm og tre stolper for det overnevnte takutspring.

De sier at takutspringet medfører små endringer, det er lite til sjenanse og knapt synlig fra vassdraget.

Fordelene er for dem ved tiltaket er så store at overskridelse av bestemmelsen for hyttebebyggelse bør kunne godkjennes.

De bruker hytta året rundt og takutspringet vil være til stor nytte for å unngå snø foran inngangsdøra. Takutspringet er ikke ment som grillplass.

De håper på en velvillig behandling av klagen.

Klagen er vedlagt.

Vurdering:

De momenter som klagen inneholder anses i hovedsak å være kjent ved tidligere behandling av dispensasjonssøknaden.
Størrelsen på takoverbygget vil ha en viss betydning for bruken, men som beskyttelse for en inngangsdør bør ett mindre tilbygg uten øking av bebygd areal være tilstrekkelig.
Takoverbygget på baksiden blir lite synlig fra vannet, dette er også kommunens vurdering.
Klager har beregnet bruksarealet noe mindre, dette særlig for uthus/anneks. Det er vanskelig å beregne bruksarealet, veggtykkelsen er avgjørende. Uthuset ble vurdert ut fra kart og har en takflate 4,5 x 5 m, dvs bruksarealet kan være på 15 kvm og bebygd areal på 17 kvm.
Beregningsreglene sier at alle bygningsdeler mer enn 0,5 over terreng skal medregnes i bebygd areal, dvs bla terrassen og takoverbygg understøttet av stolper. Veileder grad av utnytting sier dette i § 3-4, bygningsdeler som stikker mer enn 0,5 m over terrengets gjennomsnittsnivå rundt konstruksjon/bygningsdelen skal medregnes i bebygd areal (BYA).
Etter tidligere beregning blir bebygd areal etter tilbygg 116 kvm, og når uthuset reduseres med 5 kvm blir fortsatt det bebygd arealet på 111 kvm og over 95 kvm. Dette anses dermed å ha liten betydning for vurderingen av tiltaket.
Det forhold at utvidelsen er liten i forhold til hva som er lovet kunne oppføres av kommunen som fasadeendring, anses også være kjent ved tidligere behandling.
Ulempene ved presedensvirkning ved å tillate ytterligere utvidelser over 95 kvm er store og når det i tidligere dispensasjonssak er krav til å redusere terrassen, vil det være vanskelig å tillate ytterligere ett tilbygg.
Klagen anses ikke å inneholde nye momenter eller avdekke forhold som bidrar til at tidligere vedtak ikke kan opprettholdes.

Plan og bygningsloven har strenge krav til dispensasjon og sier bla. i § 19 at dette krever grunngitt søknad, og det kan settes vilkår for dispensasjon.
En dispensasjon hvor arealbegrensningen ytterligere overskrides, vil kunne stride med lovens krav, ved at formålsbestemmelsen blir vesentlig tilsidesatt, forutsigbarheten reduseres og det kan få konsekvenser for miljøet ved flere lignende tiltak.

Konklusjon:

Klagen tas ikke til følge og søknad om dispensasjon avslås. Plan og bygningslovens krav for å gi dispensasjon vil ikke bli etterfulgt, og klagen inneholder ingen momenter som fører til tidligere vedtak ikke kan opprettholdes.

AREMARK KOMMUNE **Halden 03.10.2012**

Virksomhet Plan, Miljø og Teknikk.

Klage-Søknad om dispensasjon fra byggearbeider i hundremeter-sonen-forlengelse av takutspring på hytte gnr.42 bnr 2 fnr 8-Østensvig.

Vi viser til vedtak gjort i Plan-og utviklingsutvalget i møte 13.09.2012 sak 20/12.

Saken gjaldt forlengelse av takutspring på hytte gnr 42 bnr 2 fnr.8 – Østensvig.

Som nevnt i søknaden vil det omsøkte takoverbygget være til store nytte for oss brukere av hytta. Det vil være meget gunstig å kunne ha fottøy og yttertøy hengende under et takoverbygg. Dessuten ville det være til vesentlig beskyttelse for utgangsdøren. Som nevnt i tidligere søknad vil takutspringet ikke være til sjenanse for noen og ikke være synlig fra vassdraget. Det er bemerket i saksfremlegget at det var på denne siden det var mest gunstig å plassere et tillegg. Til dette vil vi bemerke at det var det arealmessig ikke plass til.

Vi vil også bemerke utregningen av bruksarealet. Opprinnelig hytte er 5x10m=50m2, tilbygget er 21m2 og uthus 15m2. Dette er totalt 86m2. Vi mener det er feil å medregne veranda uten takoverbygg på 14m2 og takutspring på 10m2 uten vegger til bebygd areal.

Det er dessuten bemerket i vurderingen av saken fra deres side at en forlengelse av eksisterende takutspring på 1.0m uten stolper kan bygges uten dispensasjon som en fasadeforandring. Dagens takutspring er 35 cm, legger man 100cm til dette er man på 135cm dvs det mangler 65cm pluss tre stolper for å få godkjent overnevnte takutspring.

Ut ifra det forannevnte som viser hvor små endringer takutspringet medfører og at det ikke er til sjenanse for noen og knapt nok synlig fra vassdraget bør medføre at dispensasjon gis.

Fordelen for oss brukere av hytta er så store at de små overskridelse av de generelle bestemmelse for hyttebebyggelse i Aremark kommune bør kunne godkjennes.

VI vil dessuten bemerke at vi bruker hytta året rundt slik at takutspringet vil være til stor nytte for å unngå snøfall foran inngangsdøra. Takutspringet er ikke ment som en overbygd grillplass

Vi håper på en velvillig behandling av klagen.

Med vennlig hilsen

Elisabeth Jensen

Thor E. Sætre

AREMARK KOMMUNE
Ekst. VPMT FL1
08 OKT 2012
42/2/8
Sak nr 12/243 6
Kopi SKB

AREMARK KOMMUNE

Aremark kommune

Halden 18.06.2012.

V/avd.ing Finn Lindblad

!798 Aremark.

Forlengelse av takutspring på hytte gnr. 42 bnr. 2 fnr. 8-Østensvig

Søknad om dispensasjon fra byggearbeider i 100m sonen.

Undertegnede søker herved om tillatelse til å forlenge takutspring på hytte gnr. 42. bnr. 1 fnr. 8 med 2.0 m i forhold til eksisterende takutspring. Takutspringet forlenges mot øst og kommer ikke nærmere vassdraget enn eksisterende bebyggelse. Takutspringet vil bli liggende skjermet og blir lite synlig fra vassdraget. Takutspringets bredde er 5,20m, det bæres av tre stolper . Gavlen vil bli kledd med stående villmarkspanel som blir beiset i samme farge (sort) som hytta.

Inngangspartiet på hytta har i dag ingen beskyttelse. Ved regnvær står været rett på inngangsdøra og det er ugunstig å ha ytterklær og skotøy stående vedr inngangsdøra. I tillegg har man ingen beskyttelse når man kommer innenfra og ut.

Takutspringet er dessuten tenkt som grillplass ved dårlig vær.

Plassering og utforming av takutspringet går frem av vedlagte tegninger. Det søkes herved om forlengelse av takutspring og dispensasjon fra byggearbeider i 100m sonen.

Med vennlig hilsen

Thor E. Sætre

Thor Egil Sætre

Skiferveien 12

1784 HALDEN

AREMARK KOMMUNE
Etat VPMT Saksb. FLI
20 JUN 2012
Ark.kode P 42/2/8
Ark.kode S
Sak.nr. 12/243 Dok.nr. 1
Kopi SKB

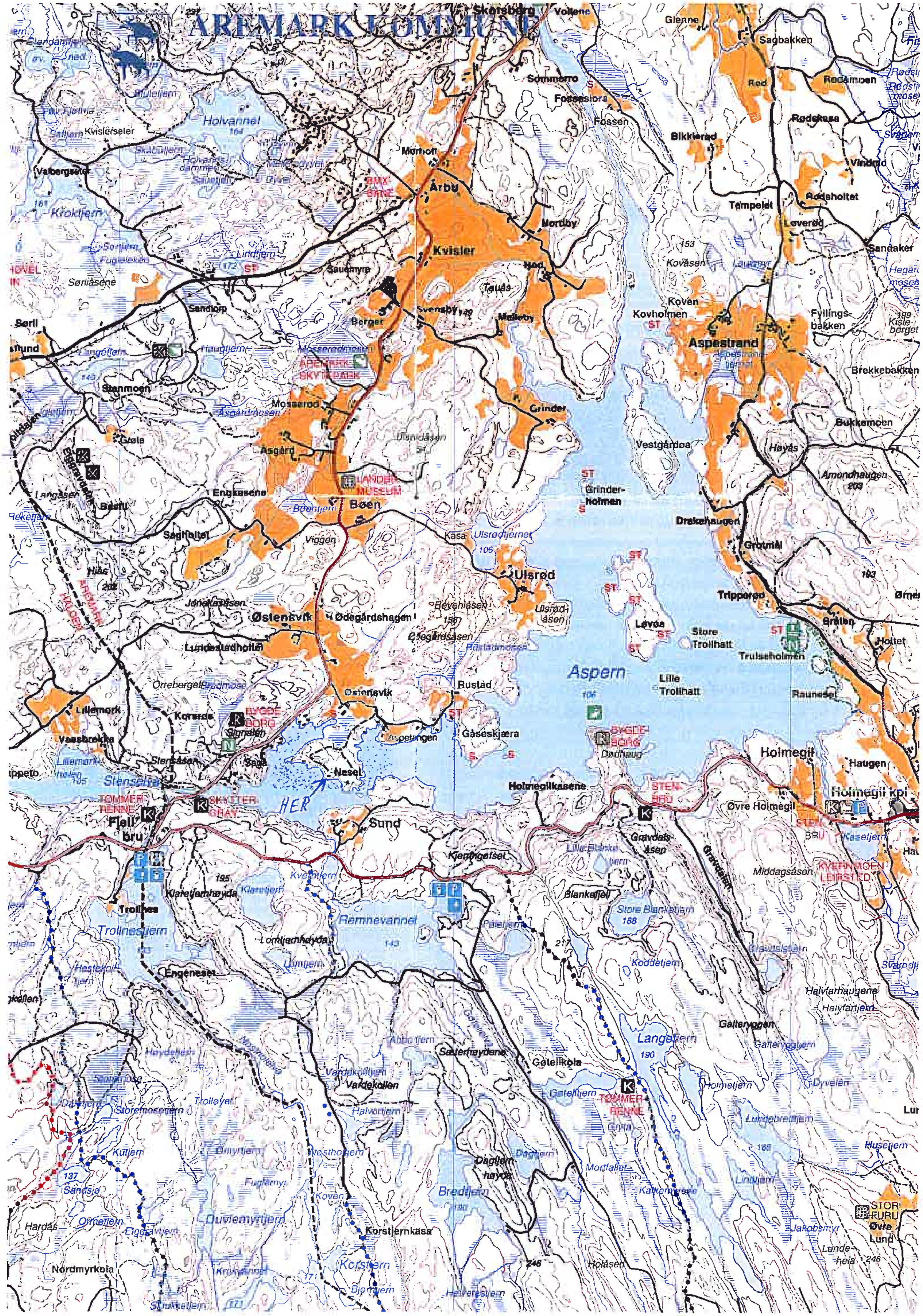

Holvannet
Kroktjern
Kvislerseler
Skotsberg
Vollene
Glenne
Sagbakken
Sommerro
Fossestøa
Fossen
Rød
Rødsmoen
Rødskasa
Bikkierød
Mørholt
Årbu
BMX-BANE
Vindmo
Tempelet
Rødsholtet
Løveråd
Nordby
Kvisler
Sandaker
Sørliåsene
Sauemyra
Tauås
Kovåsen
Koven
Kovholmen
Fyllingsbakken
Sandtorp
Berger
Svensby
Mølleby
Aspestrand
Brekkebakken
Sørli
Langetjern
Haugtjern
Mosserødmosen
AREMARK SKYTEPARK
Stenmoen
Mosserød
Asgårdmosen
Grinder
Bukkemoen
Grøte
Åsgård
Ulvnidåsen
Vestgårdøa
Høyås
Amundhaugen
Langåsen
Engkasene
LANDBR. MUSEUM
Grinderholmen
Drakehaugen
Bøenljern
Bøen
Saghollet
Viggen
Kasa
Ulsrødtjernet
Grotnål
Ulsrød
Trippered
Jonkasåsen
Revehiåsen
Ulsrødåsen
Østensvik
Ødegårdshagen
Løvøa
Store Trollhatt
Trulsøholmen
Lundesladholte
Orrebergeb
Østensvik
Rustad
Aspern
Lille Trollhatt
Rauneset
Lillemork
Korsrød
BYGDEBORG
Signaltjern
Gåseskjæra
BYGDEBORG
Vassbrekka
Stensåsen
Nesel
Holmegil
Haugen
Stenselva
Holmegilkasene
STENBRU
Holmegil kpl
TØMMERRENNE
SKYTTERGRAV
HER
Øvre Holmegil
Fjell bru
Sund
Gravdalsåsen
Kjenngetset
Kaseljern
KVERNMOEN LEIRSTED
Middagsåsen
Klanetjernhøyda
Klanitjern
Kvernljern
Trollnes
Remnevannet
Blankefjell
Store Blanketjern
Trollnestjern
Lomtjernhøyda
Engeneset
Koddetjern
Halvfarhaugene
Halvfartjern
Galteryggen
Langetjern
Høydetjern
Sæterhøydene
Gøtelikola
Vardekollen
Halvorljern
Gøtetjern
TØMMERRENNE
Holmetjern
Dyvelen
Trolløyet
Storemosetjern
Kuljern
Sandsjø
Dagtjern
Dagtjernhøyda
Mortfallet
Lindtjern
Huseljern
Duvlemyrtjern
Bredtjern
Katremyrene
Jakobsmyr
Koven
Korstjernkasa
Ormeljern
Hardås
Nordmyrkola
Korstjern
Holåsen
Helvetestjern
STOR FURU
Øvre Lund
Lundeheia

ÅREMARK KOMMUNE — MÅLEBREVKART

Gnr.	Bnr.	Festenr.
42	1	8

Representasjonspunkt: X 127992 Y 53845 Z

Kartblad	Landsnett
CW027-5-1	X Internt

Målestokk	Areal
1:500	1680 KVM.

J.nr. 2/88

Målebrev nr. 11/88

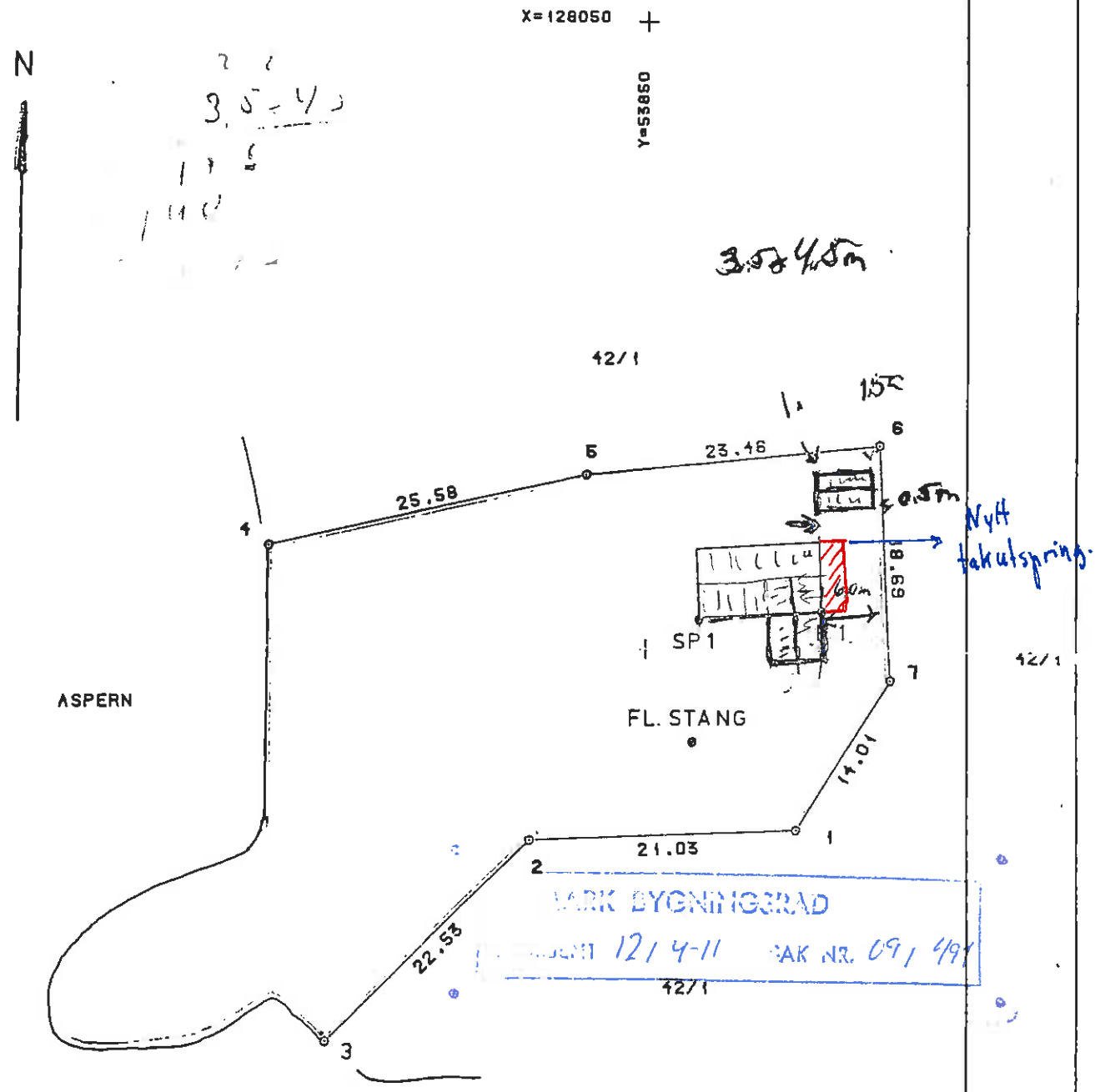

ÅREMARK BYGNINGSRÅD
MØTEDATO 12/4-11 SAK NR. 09/91

ASPERN

Punkt		X-koord	Y-koord
4	FJELLMRK.	128008.08	53820.29
5	"	128013.78	53845.22
6	"	128016.17	53868.56
7	"	127997.50	53869.41
1	"	127985.65	53861.92
2	"	127984.82	53840.91
3	"	127968.82	53825.03
FL.STANG		127992.65	53853.65
SP1	HJ. MUR	128002.39	53854.20
H1	"	128003.00	53864.00

AREMARK KOMMUNE

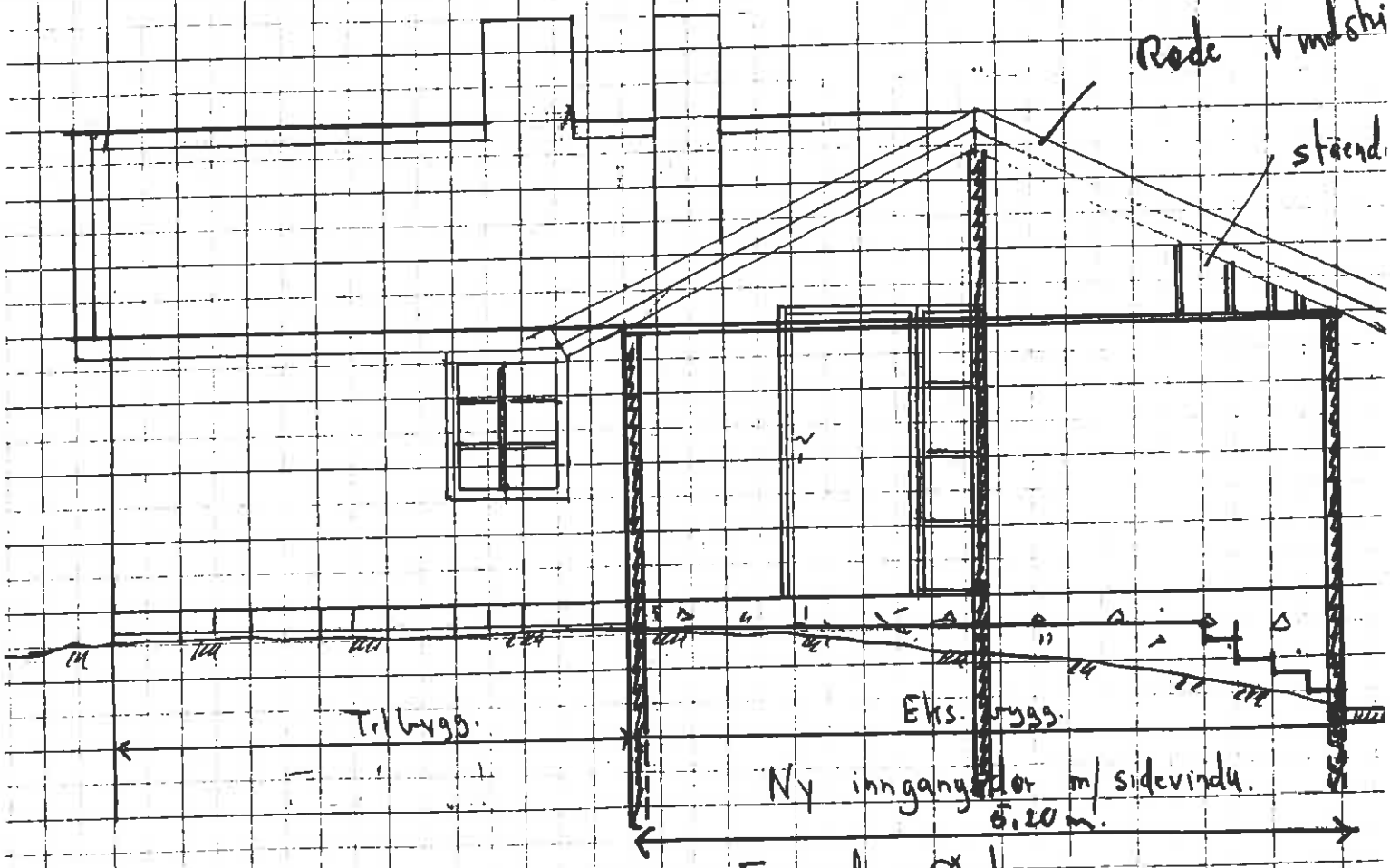

AREMARK KOMMUNE

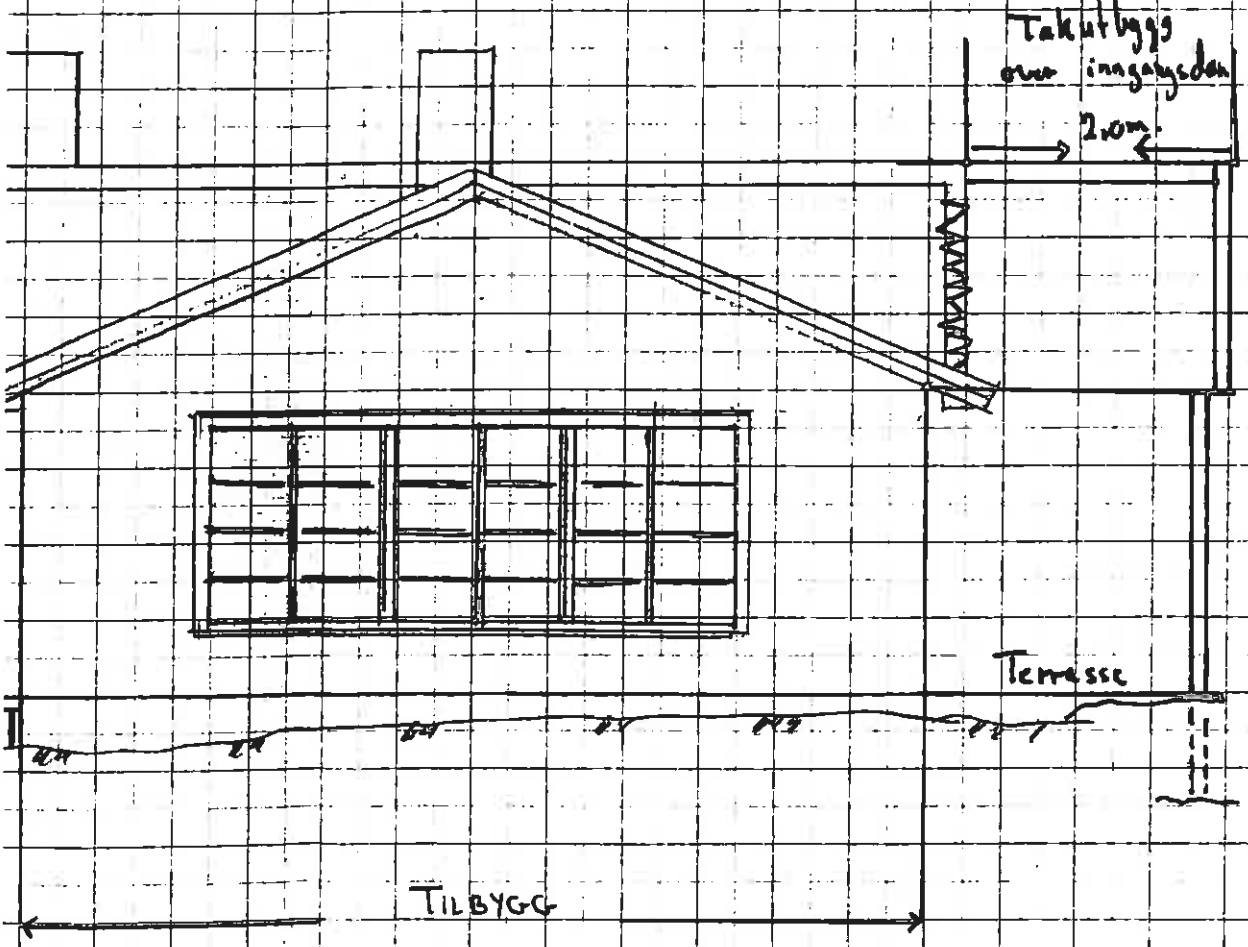

TILBYGG

FASADE SYD.

8/4-11